

FOTO: © HumaFoto

S P E S I A L N U M M E R

Presentasjon av SNF
Årsberetning og årsregnskap 2000

INNHOLD

SNF og eksternfinansiert forskning i NHH-miljøet av adm. dir. Per Heum	3
SNF 2001 – råd, styre, organisering	7
FORSKNINGSENTRENE – EN PRESENTASJON:	
Senter for internasjonal økonomi og skipsfart	8
Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk	10
Senter for fiskeriøkonomi	14
Senter for strategi og ledelse	16
Senter for finansiell økonomi	18
Administrasjon og fellestjenester	20
ÅRSBERETNING OG ÅRSREGNSKAP 2000	
Styrets beretning	22
Regnskap, noter mm.	25
Råd, styre og ledelse i 2000	28
Personalet	29
VITENSKAPELIG PRODUKSJON:	
Konferanser/workshops	30
Formidling og konferanser – en oversikt	30
Forskningspriser, doktorgrader	31
Europeisk energikonferanse i Bergen	32
SNF i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren	33
Publikasjoner 2000	36
Adresser mm.	45

REDAKSJON AV
SNF-BULLETIN
NR 2/01 OG
ÅRSBERETNING
OG ÅRSREGNSKAP
2000:
Ove Osland
(redaktør)
Per Heum
Trine Gravdal Lie
Anne Kristin
Wilhelmsen

Intervjuene i senter-
presentasjonene
er skrevet av
Siri Ramsnes.

SNF og eksterntfinansiert forskning i NHH-miljøet

SNF organiserer, tilrettelegger og utfører forskning og forskningsbaserte utredninger om økonomi og næringsliv. SNF er en integrert del av NHH-miljøet, og har dessuten nært faglig samarbeid med deler av Universitetet i Bergen. SNF skal være en kunnskapsmessig brobygger mellom teoretisk og metodisk kunnskap på de økonomisk-administrative fagområder og brukere av forskningsbasert kunnskap om økonomi og næringsliv. Kompetansebasen består av forskere med hovedstilling ved SNF, og vitenskapelig ansatte ved NHH, UiB og andre universitet og høyskoler som arbeider i bistilling eller på timebasis for SNF. Herfra anvendes teoretisk og metodisk innsikt på spesifikke spørsmål og problemstillinger som foretak, myndigheter, forskningsråd og andre vil betale for å få belyst. Alle forskningsrapporter gjøres offentlig tilgjengelig.

Universiteter og vitenskapelige høyskoler representerer tunge kunnskapsmiljø med bevilgninger direkte over statsbudsjettet for å drive ubunden forskning, undervisning og forskerutdanning. Men behovene i samfunnet for forskningsbasert kunnskap går utover det som blir ivare tatt gjennom disse generelle bevilgningene. Derfor etterspør ulike aktører og samfunnsinteresser, som foretak og offentlige myndigheter, så vel som organisasjoner i arbeids- og næringsliv, forskningsbaserte analyser av ulike karakterer. Det kan dreie seg om helt konkrete problemstillinger, som effekter av delingsmodellen i dagens skattesystem, eller belysning av mer generelle tema, som analyser av integrerte europeiske energimarkeder.

Disse behovene for forskningsbasert kunnskap hvor eksterne aktører setter den tematiske dagsordenen for forskningen, representerer en ekstra kilde for forskningsfinansiering. Mange frittstående forskningsinstitutter er etablert for å dekke slike behov. Men universitetene og høyskolene selv, og ikke minst deres vitenskapelige personale, har også deltatt aktivt for å dekke disse behovene, noe som har gitt ekstra ressurser til forskningen som finner sted ved disse institusjonene, og ekstrainntekter for institusjoner og personale.

FORSKNINGSSTIFTELSEN SNF

Eksterntfinansiert forskning må organiseres profesjonelt og markedsrettet, med et apparat som er dedikert til å betjene oppdragsgivere og brukere av forskningsbasert kunnskap. Det kan best ivaretas av et eget selskap. Da

ADM. DIR.
Per Heum

SNF ble etablert for 10 år siden, var det for å være NHH-miljøets redskap i markedene for eksterntfinansiert forskning.

SNF ble dannet som en sammenslutning av tre oppdragsfinansierte forskningsinstitusjoner som allerede lå i NHHs randsone; Næringsøkonomisk Institutt, Senter for Anvendt Forskning og Centre for International Business. Virksomheten ble organisert gjennom en forskningsstiftelse med Norges Handelshøyskole og nåværende Nærings- og handelsdepartementet som stiftere. Oppgaven var klar: med basis i spisskompetanse innenfor økonomisk-administrative fag skulle SNF markedsrette organisasjon

og prosedyrer slik at NHH-miljøet kunne hevde seg i markedene for eksterntfinansiert virksomhet. Hensikten var, slik den bl.a. ble formulert i Regjeringens budsjettproposisjon til Stortinget for 1991, å bidra til en bedre utnyttelse av ressursene til forskning ved at det skulle bli lettere å koordinere og videreutvikle kompetansen som fantes i de fusjonerte forskningsinstitusjonene og basismiljøet NHH. Virksomheten skulle kunne trekke på bred og solid spisskompetanse innen de økonomisk-administrative fagområder, og samtidig bidra positivt til utviklingen av denne kompetansebasen. Kort sagt; man ønsket å få større effekt av offentlige (og private) forskningsmidler.

SNF og Universitetet i Bergen inngikk også tidlig en samarbeidsavtale. Dette samarbeidet har utviklet seg positivt. Foruten basismiljøet ved NHH har også Institutt for økonomi fungert som et basismiljø for SNF i disse årene, om enn i langt mindre omfang. Det har bidratt

til et Bergensmiljø på det økonomiske fagområdet, på tvers av forskernes hovedstilling ved SNF, NHH og UiB.

KUNNSKAPSBEDRIFT OG NETTVERKS-ORGANISASJON

Siden etableringen i 1991 har SNF utviklet seg til å bli den største samfunnsvitenskapelige institusjonen innenfor instituttsektoren i Norge.

Det har gitt grunnlag for at SNF i dag er hovedarbeidsgiver for vel 40 forskere og et 30-talls assistenter. Disse arbeider sammen med om lag 100 vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universiteter og høyskoler i Norge og i utlandet.

Dette gjør SNF til en prosjektbasert nettverksorganisasjon. Hvert år involveres innpå 300 medarbeidere i 200 prosjekter for nærmere 100 forskjellige oppdragsgivere. Med så mange relasjoner å forholde seg til, stilles store krav til ryddighet, oversikt, serviceinnstilling og fleksibilitet i alle deler av organisasjonen. En liten administrativ stab med ansvar for økonomi, personal, IT og sekretær oppgaver holder tak i det hele.

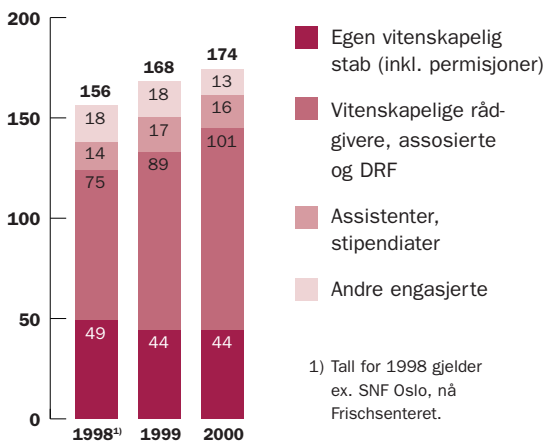
Halvparten av forskerårsverkene utføres av SNF-forskere i fast stilling, 15-20% av personer med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universiteter og høyskoler og om lag en tredel av assistenter. Disse forskerne, som også har faglig veiledning og ansvar for assistentenes arbeid, holder et høyt faglig nivå. Av SNFs egne forskere er 70% tilkjent kompetanse tilsvarende førsteamanuensis gjennom ekstern bedømming; over halvparten har avlagt dr.grad. Alle vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere har kompetanse minst på dette nivået.

MARKEDSPOSISJON

Kombinasjonen av egen stab og samarbeidet med mange personer som har hovedstilling i academia, er særlig verdifull for SNF og SNFs kunder med tanke på utvikling og kvalitetssikring av forskningsidéer, forskningsdesign og rapportering av forskningsresultater. SNFs egen stab er dessuten viktig for at SNF skal kunne ha kontinuerlig oppmerksomhet på oppdragsmarkedets muligheter og krav.

Med dette som grunnlag har SNF utviklet seg til å bli

FIG. 1 RESSURSBASEN

den største leverandøren av samfunnsvitenskapelig forskning til Norges forskningsråd. Mye av denne forskningen er finansiert over departementenes budsjetter, og gjennom slike prosjekter har SNF utviklet gode relasjoner til de sentrale departementene som har med økonomi og næringsliv å gjøre. SNF er også det samfunnsvitenskapelige instituttet som har

størst finansiering fra næringslivet, hvorav mye er forankret i flerårige samarbeid om forskning med Telenor, Statoil og Norges Rederiforbund. Alt i alt betyr dette at SNF har etablert seg ganske godt i de norske markedene for eksternfinansiert forskning. Foreløpig er imidlertid den internasjonale finansieringen av SNFs virksomhet beskjeden.

INTEGRASJON MELLOM UBUNDEN OG EKSTERNFINANSIERT FORSKNING

Alle faglige aktiviteter i tilknytning til den eksternfinansierte forskningen i SNF skjer i nært samspill med vitenskapelig personell ved NHH, og på flere områder også med ansatte ved UiB. Således har SNF organisert forskningsvirksomheten sin i 5 forskningssentre, som presenteres nærmere senere i bladet. Forskningssentrene ledes av hver sin forskningssjef, hvorav 4 har hovedstilling ved NHH.

Forskningssentrene består av varierende kombinasjoner av fast ansatte SNF-forskere, assistenter knyttet til prosjekter på SNF og vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universitet og høyskoler i Norge. Forskningssentrenes oppgave er å være møteplasser for å koordinere og diskutere forskningen i SNF, hvilket betyr at alle eksternfinansierte prosjekter i større eller mindre grad utføres innenfor rammer hvor både SNF-ansatte forskere og forskere med hovedstilling i universitets- og høyskolesektoren er til stede. På prosjektbasis utføres 30% av årsverkene i SNF i prosjekter hvor en person med hovedstilling ved et universitet eller høyskole deltar. De fleste av disse er, som tidligere vist, fra NHH. Ingen andre samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt i Norge, som mottar basisbevilgning fra Kultur og samfunn i Norges forskningsråd, har så nære forskningsmessige koplinger til U&H-sektoren.

Foruten prosjektarbeid samarbeider forskningssettene med instituttene ved NHH om felles stabsseminar. SNF-ansatte forskere er også i varierende grad samlokalisert med fagmiljøene på NHH. Noen har kontorplass på et institutt og er således "fullintegrerte", andre har kontorer "vegg-i-vegg" med et institutt, mens andre har kontorer som ikke kan sies å være samlokalisert.

Den eksterntfinansierte forskningen i SNF har dessuten bidratt til integrasjon på tvers av institusjonelle barrierer. Utover samarbeidet på det økonomiske fagområdet mellom forskere med hovedstilling ved SNF, NHH og UiB, gjelder det også på tvers av fag slik det reflekteres i instituttinndelingen på NHH. Når behovene i et prosjekt tilsier det, er det ikke vanskelig å få til faglig samarbeid på tvers av disiplinavgrensninger i akademien. Det har imidlertid vist seg vanskeligere for SNF å initiere slike tverrfaglige forskningsidéer uten konkrete henvendelser utenfra.

Den faglige integrasjonen som kjennetegner forholdet mellom det vitenskapelige personalet ved NHH og SNF-ansatte forskere, innebærer at det samlede fagmiljøet rundt NHH, og på det økonomiske fagområdet i Bergen, er blitt større. Gjennom 1990-årene har antall fast ansatte forskere i SNF økt med 60-70%, fra 25 til 44 (hvorav 11 for tiden har permisjon). Det er videre vår klare oppfatning at den eksterntfinansierte forskningen gir spennende og faglig utfordrende oppgaver, ved at teori og metode anvendes på praktiske problemstillinger. Herfra hentes dessuten eksempler og illustrasjoner som tas inn i undervisningen. Det er for øvrig ikke slik at det bare er NHH-ansatte som engasjerer seg i den eksterntfinansierte forskningen i SNF. SNF-ansatte bidrar også i undervisning og veiledning av studenter ved NHH.

BIDRAG TIL FAGLIG UTVIKLING

Den eksterntfinansierte forskningen bidrar også til at fagmiljøene som SNFs virksomhet er basert på, får bedre finansieringsmuligheter for mange tiltak og aktiviteter som er viktige for at de skal videreutvikles. Dels skjer dette som en del av den løpende virksomheten i prosjektene. Dels skjer det ved at SNF bruker sitt Fond for anvendt forskning til å støtte ulike faglige tiltak i fagmiljøene som SNF bygger virksomheten sin på. Fond for anvendt forskning er bygd opp ved å akkumulere overskudd fra forskningsvirksomheten i SNF (og hos SNFs forløpere). I dag er dette

fondet på 27 millioner kroner. Dels er dette en økonomisk buffert som er nødvendig i et oppdragsmarked. Men det disponeres også for å realisere ulike faglige tiltak i miljøet som helhet, og overfor enkeltforskere. Årlig brukes inntil 2 millioner kroner av disse egen-genererte midlene på slike tiltak.

Viktig blant slike aktiviteter er tiltak som bidrar til kontakt og samvirke mellom forskere som SNFs virksomhet er basert på og forskningsmiljø i utlandet. I den forbindelse kan nevnes at 10 utenlandske professorer er knyttet til fagmiljøene i SNF, som Distinguished Research Fellows. Disse har hvert år kortere opphold i miljøet for å diskutere faglige spørsmål med relevans for forskningen som finner sted. Det legges også til rette for lengre forskningsopphold for utlendinger i NHH-miljøet, bl.a. med delfinansiering fra Fond for anvendt forskning. Utlendinger oppholder seg også i miljøet med post.doc. stipend med finansiering på prosjekter som organiseres gjennom SNF.

Fond for anvendt forskning søker også å legge forholdene til rette for at SNF-ansatte forskere og SNF-tilknyttede forskere med hovedstilling ved NHH og UiB får forskningsopphold i utlandet. I 2000 bidro fondet finansielt til 4 lengre utenlandsopphold. Forskerne som arbeider for SNF har dessuten hvert år mange deltakelser på internasjonale fagkonferanser og workshops, hvor papere med tilknytning til SNFs forskning ble presentert. Disse finansieres over prosjekter i SNF, og med Forskningsrådets basisfinansiering til SNF. I alt var det over 100 slike deltakelser i SNF-sammenheng i 2000. Motsvarende arrangeres fagkonferanser og workshops med internasjonal deltakelse i Norge. Årlig bidrar SNF til 8-10 slike arrangementer.

De eksterntfinansierte prosjektene i SNF bidrar også til doktorgradsfinansiering. De senere årene er 10-12 stipendiatstillinger finansiert med slike eksterne midler. I SNFs egen stab av forskere og assistenter er det også til en hver tid flere som arbeider med en avhandling uten å ha egen stipendiatstilling. I 2000 disputerte 6 personer med tilknytning til SNF og SNFs prosjekter for doktorgraden. Siden 1995 er over 30 av de tildelte doktorgradene ved NHH avlagt av personer som i det minste har hatt en nevneverdig tilknytning til prosjekter i SNF.

Mange av doktorgradskandidatene tilbys arbeid ved SNF etter at avhandlingen er levert. Der tilbys de spennende og utfordrende arbeidsoppgaver, med gode muligheter for videre faglig utvikling. Dermed øker sjansen for at unge, lovende forskere blir i

TABELL 1 ANSATTE ¹⁾

	1998	1999	2000
Menn	67	67	61
Kvinner	27	31	31
Totalt	94	98	92

1) Ansatte forskere og adm. personell, ex. permisjoner og vitensk. rådgivere/assosierte.

miljøet, selv om det ikke er stillingshjemler ved NHH eller UiB. Flere har etter noen år i SNF, kvalifisert seg for stillinger hos NHH, UiB og andre institusjoner i U&H-sektoren i Norge. Andre velger å satse innen anvendt forskning i SNF. Den nære koplingen mellom SNF og academia når det gjelder rekrutteringsarbeid, illustreres av at det ikke er andre institusjoner i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren som har like stor avgang til universiteter og høyskoler som SNF. SNF er for øvrig også den institusjonen som har størst rekruttering fra U&H-sektoren. Det henger sammen med jobbtildning til nyutdannede doktorgradskandidater.

FREMTIDIG ORGANISERING AV FORSKNINGEN I SNF

Gjennom fjoråret arbeidet SNFs styrende organer med den fremtidige organiseringen av forskningen i SNF. Bakgrunnen var Mjøs-utvalgets arbeid, bl.a. om universitetenes og høyskolenes deltakelse i eksternfinansiert virksomhet. Utvalget forutsatte at eksternfinansiert virksomhet som institusjonene og deres ansatte deltar i, må underlegges overordnet styring fra institusjonenes side, men at det ellers skulle være opp til institusjonene selv å avgjøre om det var mest hensiktsmessig å organisere denne virksomhet i egne, separate enheter eller internt på universitetene og høyskolene.

Det er åpenbart at SNFs eksternfinansierte forskning drives i randsone av NHH og av UiB. Derfor vedtok SNFs råd, etter anbefaling fra styret, å skille forskningsvirksomheten i SNF ut i et aksjeselskap, med Stiftelsen SNF, NHH og UiB som eiere. Overordnet styring gjennom valg av aksjeselskapets styre ble tilordnet NHH og UiB i forholdet 80/20, slik at NHH framstår som hovedeier og UiB som deleier. Kollegiene ved NHH og UiB har gått inn for denne løsningen, som dessuten støttes av Nærings- og handelsdepartementet (medstifter) og Norges forskningsråd. Fortsatt avventes godkjenning fra Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, før Fylkesmannen må ta stilling til spørsmålet om omdanning av dagens forskningsstiftelse.

For SNF er det meget avgjørende å få realisert den vedtatte omdanningen. Hvis dette mot formodning ikke lar seg gjøre, vil det bli vanskelig å fortsette den eksternfinansierte forskningen slik den drives i SNF i dag, i et nært samspill mellom vitenskapelig ansatte med hovedstilling hos SNF, NHH og UiB. Da vil fagmiljøene mest sannsynlig splittes opp, og SNFs brobyggerfunksjon

TABELL 2
DR.GRADER I EGEN
VITENSKAPELIG STAB¹⁾

ÅR	ANTALL	%
1998	21	49
1999	18	49
2000	20	61

1) Ansatte forskere, min. 50% stilling, ex. permisjoner og vitensk. rådgivere.

mellom academia og samfunnet, og ikke minst i forhold til næringslivet, vil svekkes.

UTFORDRINGER

SNF har gjennom flere år oppnådd gode resultater, både faglig og økonomisk. I 2000 fortsatte den gode faglige utviklingen, mens de økonomiske resultatene står tilbake å ønske, slik det framgår av styrets beretning. Dette arbeides det

med å forbedre, både i et kort- og langsiktig perspektiv. Motivasjonen i organisasjonen er god, både blant forskerne og administrativt ansatte, og innsatsen for å gjøre ting bedre er stor. Den endelige avgjørelsen om omdanningen av SNF, og aksept for idéene bak denne, vil imidlertid ha stor innvirkning på den langsiktige utviklingen for SNF.

For en forskningsinstitusjon som SNF er det alltid viktig å holde trykk på faglige kvalitetskrav og å få til brukerrelevant forskning og forskningsformidling. Særlig når det gjelder formidling og forståelse av oppdragsgiveres forskningsbehov bør mulighetene for forbedringer være store. Det utfordrer også SNF med tanke på å realisere det som bør være miljøets komparative fortrinn, nemlig å utnytte bredden i fagmiljøenes spisskompetanse, som spenner over makro- og mikro-tilnæringer basert på samfunnsøkonomi, bedriftsøkonomisk analyse og strategi og ledelsesfag. Mange aktuelle samfunnsproblemer har en kompleksitet som tilsier at en bred og syntetiserende belysning vil gi stor merverdi for brukere og beslutningstakere. Så langt har SNF mer evnet å respondere på slike muligheter når de uttrykkes som behov utenfra, enn selv å utvikle forskningsidéer som anlegger tverrfaglige innfallsvinkler.

Når det gjelder internasjonal forskningskontakt, og fagmiljøenes synlighet internasjonalt gjennom forskernes publiseringer, har det de senere årene vært en god utvikling. Fortsatt er imidlertid godt over 90% av SNFs forskning finansiert i Norge. I årene fremover vil vi arbeide for at andelen av internasjonal finansiering i SNFs forskning øker. Det er viktig, fordi det etablerer mer forpliktende forskernettsverk på tvers av landegrensene, og øker sjansene for at SNF skal kunne tilby oppdragsgivere det fremste innen internasjonal forskning. Samtidig sikrer det et bredere finansielt grunnlag for forskningen i SNF, slik at SNFs fremtidige virksomhet blir mindre sårbar for svingninger i markedene for eksternfinansiert forskning i Norge.

Råd, styre og organisering

RÅDET FOR SNF 2001

MEDLEMMER:

Methlie, Leif B.
*professor (leder),
Norges Handelshøyskole*

Brunstad, Rolf Jens
professor, NHH

Haugland, Kristen
*avdelingsdirektør,
Universitetet i Bergen*

Jakobsen, Stig Erik
forsker, SNF

Kallevig, Anthony
*stf. avd.leder,
Landsorganisasjonen i Norge*

Krohn, Conrad
*direktør,
Krohn Consulting AS*

Lillestøl, Jostein
professor, NHH

Rognes, Jørn
professor, NHH

Rønneberg, Carl E.
adm. direktør, BKLF, NBL

Åvitsland, Geir
*avdelingsdirektør,
Finansdepartementet*

Steckmest, Elisabeth
forsker, SNF

Edwardsen, Maria
student, NHHS

Wilhelmsen, Randi
*avdelingsdirektør,
Nærings- og handels-
departementet*

Aase, Magnhild Bøyum
hovedbibliotekar, NHH

STYRET FOR SNF 2001

MEDLEMMER:

Skauge, Arne
*adm. direktør (leder),
Finansnærings
Hovedorganisasjon*

Holmefjord, Kari
forsker, SNF

Jørnsten, Kurt
professor, NHH

Kjerstad, Egil
forsker, SNF

Kleppe, Ingeborg Astrid
førsteamanuensis, NHH

Odfjell, Johan Fredrik

Schjelderup, Guttorm
professor, NHH

Steig, Tor
*sjeføkonom, Næringslivets
Hovedorganisasjon*

Vareberg, Terje
*adm. direktør,
SpareBank 1 SR-Bank*

DAGLIG LEDELSE

Adm. dir. Per Heum

FORSKNINGSSJEFER 2001

*Senter for internasjonal
økonomi og skipsfart*
Forskningsjef Karen Helene
Midelfart Knarvik

*Senter for næringsøkonomi
og økonomisk politikk*
Forskningsjef Lars Sørgard

Senter for fiskeriøkonomi
Forskningsjef
Rögnvaldur Hannesson

Senter for strategi og ledelse
Forskningsjef Sven A. Haugland

Senter for finansiell økonomi
Forskningsjef Frode Sættem

ADMINISTRASJONSSJEF 2001

Trine Gravdal Lie (til mai 2001)
Monica Follesø Børmo (fra mai 2001)

Et internasjonalt senter

Det er tre ting jeg synes er viktig, sier forskningssjef Karen Helene Midelfart Knarvik: Godt og nært samarbeid mellom oss på senteret, sterk forankring i det internasjonale forskningsmiljøet og god publisering og formidling av vår forskning.

FORSKNINGSSJEF:
Førsteaman.
Karen Helene
Midelfart Knarvik
dr.oecon.

KONSULENT:
Anne Liv Scrase

FASTE FORSKERE:
Ottar Mæstad
dr.oecon.

Hans Jarle Kind
dr.oecon. (perm.)

RÅDGIVENDE UTVALG
FOR SIØS
Adm. direktør
Stein A. Hannevik
Sparebanken Pluss

DISTINGUISHED
RESEARCH FELLOWS:
Professor
Ian Wooton
Ph.D.

Professor
Diego Puga
Ph.D.

Docent
Richard Forslid,
dr.philos.

VITENSKAPELIGE
RÅDGIVERE:
Professor
Jan I. Haaland,
dr.oecon.

Førsteaman.
Egil Matsen,
dr.oecon.

Professor
Guttorm Schjelderup,
dr.oecon.

Førsteaman.
Siri P. Strandenes,
siv.øk. HAE

Førsteaman.
Øystein Thøgersen,
dr.oecon.

Førsteaman.
Tor Wergeland,
siv.øk. HAE

Det mangler med andre ord ikke noe på målsettingene for Senter for internasjonal økonomi og skipsfart (SIØS). – Men slik må det vel være når senteret med rektor Victor D. Norman i spissen skal lede et nettverk bestående av ni ledende europeiske forskningsmiljøer, og navn som London School of Economics, Graduate Institute of International Studies (Geneve), og University of Pompeu Fabra (Barcelona) står på listen over deltakere. Som om ikke det var nok, har forskere kommet helt fra Tyskland og Italia for å arbeide på senteret. Hvordan får senteret det egentlig til?

GODT SAMARBEID OG SOLID KOMPETANSE ER OPPSKRIFTEN

Kanskje det er det gode arbeidsmiljøet som gjør det. Forskningssjefen legger nemlig vekt på samarbeid når prosjekter skal gjennomføres, fellesskap fremfor enmannsprosjekt er regelen. – En vesentlig del av de ansatte involveres derfor når vi arbeider med forskningsprosjekter, forklarer hun, men legger til at senteret da heller ikke er av de største. – Og det er aktive og flinke forskere, de vi har, smiler hun. Gjennomsnittsalderen til de ansatte er heller ikke så veldig høy. Det blir et ungt og dynamisk miljø av slikt.

Det solide kompetansenivået har nok også noe å si. Når det gjelder faglig ballast, er nemlig internasjon-

al handel, arbeidskraft- og kapitalmobilitet, økonomisk integrasjon, næringspolitikk, internasjonal skattepolitikk og markedene for skipsfartstjenester noe av det som står på timeplanen til de ansatte. I tråd med hva som skjer internasjonalt er multinasjonale

selskaper og næringslokalisering i Europa nå blitt en del av forskningshverdagen på senteret, konsekvenser for handel og transport av endringer i klimapolitikken og fremtidsutsikter for skipsbygging i Nord-Europa likeså. For når en ønsker å være blant de fremste innen fagfeltet internasjonalt, må det satses litt.

INTERNASJONALT FOKUS

Som man sår, høster man, heter det. Midelfart Knarvik kan fortelle at en har fått nære samarbeid med utenlandske forskningsinstitusjoner, som London School of Economics og forskningsmiljøet i Stockholm. – Vi har ofte besøk av internasjonale forskere, legger hun til. – Og så har vi en tett forankring til de internasjonale nettverkene Centre for Economic Policy Research, International Association of Maritime Economists og Nordic International Trade Seminars.

Sammen med seks andre europeiske institusjoner deltar vi dessuten i et EU-finansiert nettverksprosjekt om

FORSKNINGSSJEF
Karen Helene
Midelfart Knarvik

flernasjonale selskaper og direkte utenlandsinvesteringer. Fler-nasjonale selskapers rolle i verdensøkonomien er blitt stadig større de siste tiårene, samtidig som vi har fått en nærmest eksplisiv økning i direkte utenlandsinvesteringer. Per i dag vet vi fort-

satt lite om hva som driver denne utviklingen, og hvilke konsekvenser den vil ha for vertskland og hjemland, sysselsetting, internasjonal handel og nasjonal velferd. Spørsmålene som reiser seg er mange, og gjennom felles forskningssamarbeid håper vi å kunne gi svar på noen av dem. Forskningsmidlene fra EU gir oss mulighet til å ansette utenlandske forskere i tidsbegrensede stillinger, noe som gir vårt forskningsmiljø viktige impulser.

Vi har rekruttert fire forskere til NHH-miljøet: to fra Sverige, én fra Tyskland og én fra Italia.

Et annet sentralt arbeidsområde for SIØS er internasjonal transport. På dette feltet har studier av konkurranseforholdet mellom ulike transportbærere i Europa stått sentralt. – Vår geografi gjør at broer, tunneler og biler ikke kan erstatte alt som heter passasjer- og gods-transport til sjøs. Men vi kan oppnå mer effektiv transport dersom det landbaserte transportnettverket på

Forts. side 35

Er det nok å fjerne handelsrestriksjoner?

Vil fjerning av barrierer mot import fra de fattige landene være nok til å løfte disse landene ut av det økonomiske uføret? Det er et riktig steg fremover, men vil nødvendigvis ikke gi de store endringene, mener forsker Ottar Mæstad ved Senter for internasjonal økonomi og skipsfart.

EU har nettopp vedtatt å fjerne tollbarrierene på import av alle produkter unntatt våpen fra de 48 fattigste landene i verden, noe som har gitt nytt liv til debatten om global handelspolitikk. "Everything but arms"-initiativet (EBA) vil gi fullstendig tollfri og kvotefri tilgang til EU. Bedre handelsbetingelser for fattige land blir ofte sett på som et viktig bidrag til økonomisk vekst i disse landene, sier Mæstad. Sammen med forskerne Rune Jansen Hagen (SNF) og Arne Wiig (Chr. Michelsens Institutt) har han forsøkt å kartlegge konsekvensene for de 48 minst utviklede landene (MUL) av at industrilandene opphever importbarrierene. Her fokuserte man særlig på QUAD-landene (USA, Canada, EU, Japan) sin handelspolitikk overfor de fattigste landene, siden 70 % av eksporten fra MUL-landene går til disse fire markedene.

HAR GODE HANDELSBETINGELSER

– Når vi ser på dagens politikk, er hovedbildet at de minst utviklede landene har ganske frie handelsbetingelser fra før av, med unntak av noen klare restriksjoner for eksport av tekstil og klær til USA og Canada, og jordbruksprodukter til Japan og til en viss grad EU. QUAD-landene har nemlig spesielle preferanseordninger om å tilby rimelige handelsbetingelser overfor de fattigste landene. Dette betyr at tollfri og kvotefri tilgang vil ha

mindre å si for MUL-landene enn for andre utviklingsland.

KLESPRODUSENTENE VIL TJENE

Bedre handelsbetingelser overfor MUL vil øke deres eksportinntekter. Hvor sterk økningen blir, er det all grunn til å stille spørsmål ved. Eksportkapasiteten til de aller fleste MUL er nemlig svært så begrenset. Et eventuelt kvotefritak vil derfor gi lite økonomisk vekst. På den andre siden vil noen få land kunne tjene på dette, særlig Bangladesh og noen andre kleseksporterende land i Asia.

FOR STRENGE KRAV

QUAD-landene på sin side setter strenge krav for at man i det hele tatt kan oppnå den gunstige nulltollen, poengterer Mæstad. Og det er her det oppstår motsetninger mellom idealene EBA-initiativet uttrykker, og den reelle nedbyggingen av tollbarrierer: – Kravene for å få nulltoll er ironisk nok så strenge at de fattigste landene får problemer med å imøtekomme dem, sier han. Blant annet vil kleseksporterende land få problemer med å tilfredsstille de strenge opprinnelsesreglene man har satt. Eksempelvis vil Bangladesh, som importerer tekstilene man syr klær av, få vanskeligheter med disse reglene, fordi reglene er strenge når man importerer råstoffer.

FORSKER
Ottar Mæstad

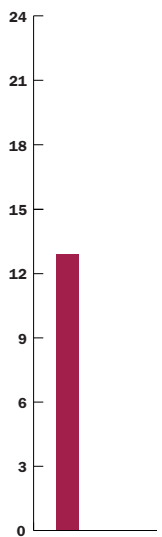
Videre vil det kreve store investeringer både i infrastruktur, logistikk og sanitærhygiene dersom man skal klare å utnytte økt markedsadgang for jordbruksvarer.

Det ser med andre ord ut til at opphevingen av tollbarrierer kun vil gi mindre

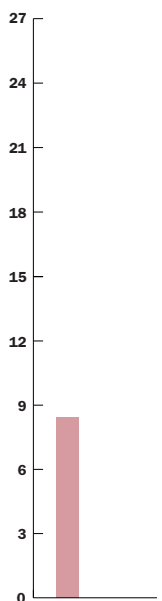
effekter for de fattigste landene, sier Mæstad.

– Særlig de restriktive opprinnelsesreglene begrenser MUL-landenes nytte av tollfriheten, og er således en unødvendig streng handelsbarriere, konkluderer han.

OMSETNING
2000
12,9 mill. kr.

ÅRSVERK
2000
8,7

Nytt senter med bredt forskningsfelt

Det nye senteret for næringsøkonomi og økonomisk politikk er stort; både etter antall heltidsansatte og faglig bredde. Med det samfunnsøkonomiske fagfeltet som plattform, forskes det på alt fra enkeltaktørers adferd i privat sektor til konsekvensene av regionale, nasjonale så vel som internasjonale myndigheters politiske valg, sier den nye forskningssjefen Lars Sjørgard. – Vi har forskning rettet inn mot de to sektorene tele- og nettverksøkonomi, samt forskning innenfor feltene nærings- og arbeidsmarkedsforskning, regional utvikling og overordnet økonomisk politikk.

FORSKNINGSSJEF:
Professor Lars Sjørgard
dr.oecon.

SENTERSEKRETÆRER:
Kellis Akselsen
Astrid Dahle
Tonje Skaar

FAGGRUPPELEDERE:
Innovasjon og regional
næringsutvikling:
Forsker Grete Rusten
dr.oecon.

Nærings- og arbeids-
markedsøkonomi:
Professor
Kjell G. Salvanes
dr.oecon.

Offentlig økonomi:
Forsker
Jan G. Sannames
siv.øk HAE

Energioekonomi:
Professor Einar Hope
lic.NHH

Tele- og
nettverksøkonomi:
Professor Kåre P. Hagen
dr.oecon.

FASTE FORSKERE:
Christian Andersen
cand.polit. (perm.)

Sturla Alvheim
cand.polit.

Afsaneh Bjorvatn
cand.polit.

Kurt Brekke
cand.polit. (perm.)

Alexander Cappelen
dr.oecon.

Svenn Åge Dahl
cand.polit.

Tom Eldegard
cand.polit.

Ivar Gaasland
cand.polit.

Rune Jansen Hagen
dr.oecon.

Forts. side 12

Det var i oktober at de tre senterne for henholdsvis nærings- og arbeidsmarkedsforskning, økonomisk politikk og energioekonomi ble slått sammen til ett stort, noe som har gitt fordeler både administrativt og ikke minst faglig.

– Blant gevinstene er mer helhetlig fordeling og koordinering av arbeidsoppgaver, forteller Sjørgard. Forskningspersonellet vårt har fått frigitt mer tid til forskning, i tillegg til at det har blitt lettere å samordne prosjekter på tvers av de ulike fagområdene.

FEM FAGOMRÅDER

Senteret er for øvrig delt inn i fem fagområder, nemlig Nærings- og arbeidsmarkedsøkonomi, Innovasjon og regional næringsutvikling, Offentlig økonomi, Energioekonomi og Tele- og nettverksøkonomi. De to sistnevnte er senterovergripende i den forstand at personer som er primært knyttet til andre sentre på SNF også arbeider på disse to forskningsområdene.

PIZZA GRANDIOSA FÅR KONKURRANSE

Innenfor nærings- og arbeidsmarkedsforskning har en hatt som mål å se disse sidene ved økonomien sterkere i sammenheng; blant annet har en hatt et prosjekt om hvordan fusjoner påvirker lønnsnivået i bedriftene og derigjennom bedriftenes fortjeneste. Vi har også i året som gikk fokusert på hvordan globaliseringen av økonomien og teknologiske endringer

påvirker lønnsforhold. Et annet spørsmål har vært hvordan dagligvarekjedenes innføring av egne varemerker påvirker konkurransen i dagligvaremarkedet, og ikke minst hvordan produsentene av tradisjonelle merkevarer vil reagere. Et eksempel på dette er Stabburets Pizza Grandiosa, som får en ny konkurrent i Hakon-gruppens Billypizza.

DET GEOGRAFISKE ROM KRYMPE

Den økende bruken av moderne informasjonsteknologi bidrar til å krympe det geografiske rom. Dette er et av de tema som området Innovasjon og regional næringsutvikling fokuserer på i sin forskning. For tiden pågår et prosjekt om hvordan IKT-bruk påvirker små- og mellomstore bedrifters konkurransevne. Et annet tema er hvordan internasjonaliseringen påvirker lokalisering av hovedkontor. Hvilke faktorer som er avgjørende når større foretak velger å lokalisere hovedkontoret i storbyene, og hvilken betydning dette har for utviklingsdynamikken i storbyregionene, er noe av det en har prøvd å finne svar på.

LANDBRUK OG ULANDSØKONOMI
Fagområdet Offentlig økonomi er bredt, og favner over så ulike tema

FORSKNINGSSJEF
Lars Sjørgard

som effektivitet og ressursbruk i offentlig sektor, finansiering og fordeling i velferdsstaden, ulandsøkonomi og jordbrukspolitikk. Denne gruppen er blant annet aktiv innen helseøkonomiprogrammet, et langsiktig forskningsprosjekt som involverer

flere forskningsmiljøer i Bergen. Det har over flere år vært bygget opp kompetanse på modellering av jordbrukssektoren. I de siste par årene har det vært særlig fokus på spillet mellom jordbruks- og fiskerisektoren. Faggruppen har også i en årrekke forsket på utformingen av skattesystemet, og har opprettholdt kompetanse innen dette feltet ved fortsatt å ha denne type forskningsprosjekter.

MOBILTELEFONBRUKERNE

Sommeren 2000 ble det etablert et felles senter i Tele- og nettverksøkonomi mellom SNF og NHH. Dette senteret ble organisert som en del av Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk. Mesteparten av forskningen på dette feltet har skjedd i tilknytning til et langsiktig forskningprogram støttet av Telenor, med det mål å styrke den nasjonale kompetansen innen området, forteller Sjørgard. Elektronisk handel er et stikkord, ekstern prising av nettbaserte tjenester et annet. Mobil-

Forts. side 35

Prising og konkurranse i telesektoren

Dereguleringen av telesektoren medførte at nye teleoperatører kom inn i markedet, og Telenor gikk fra å være statlig monopolist til å befinne seg i en konkurransesituasjon. Dette har gitt grunnlag for en rekke nye og interessante problemstillinger. Prising av teletjenester er ett tema vi har arbeidet mye med, sier forsker Tommy Gabrielsen.

Gjennom et forskningsprogram finansiert av Telenor har han arbeidet med en rekke teleøkonomiske problemstillinger. – Men prissettingsproblematikken har vært et hovedområde, sier han. Denne forskningen har foregått i nært samarbeid med Steinar Vagstad. Begge er vitenskapelige rådgivere ved Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk, og er ellers førsteamanuensere ved Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen.

BINDER KUNDENE MED BYTTEKOSTNADER

– Telesektoren har utviklet seg til et oligopolmarked med noen få konkurrerende aktører, og spørsmålet har vært hvordan en kan få til å prisdiskriminere i markedet uten å miste kundene. Siden produktene, dvs. teletjenestene, som tilbys er homogene, er det vanskelig å prisdiskriminere da det foreligger nære substitutter hos konkurrentene. Men det kan likevel være mulig dersom man klarer å oppnå en viss markeds- makt. Det finnes ulike kilder til markeds- makt, slik som stilltiende samarbeid, differensierte produkter og innlåsingeffekter. Det er særlig sistnevnte som har vært aktuell for telemarkedet, og som vi derfor har fokusert på, sier Gabrielsen. Prinsippet går ut på at kunden pådrar seg byttekostnader dersom man vil bytte til en annen leverandør, og at en dermed får en barriere mot å gå ut av kundeforholdet. Eksempler på dette skulle være kjent for oss

alle: Når du tegner abonnement hos en mobiloperatør binder du deg for mellom 12 mnd. til 24 mnd. til denne leverandøren. Skulle du likevel ønske å skifte leverandør, må du også bytte ut det gamle telefonnum- meret som du etter hvert har fått inn- arbeidet i bekjentskapskretsen, noe som mange kvir seg for. Når bytte- kostnadene for kunden er store nok, vil en kunne prisdiskriminere som om en var monopolist, og Gabrielsen og Vagstad har derfor vært opptatt av hvor store disse byttekostnadene må være.

DESIGNER TODELTE PRISTARIFFER

– Vi prøver så å modellere markedet med de ulike nettoperatorene, og har fokusert på pristariffene og hvordan disse bør utformes på en optimal måte. Kundene har naturlig nok ulike preferanser, de vi for eksempel kaller lav-ettterspørsels- gruppen ringer lite og er derfor opptatt av at den månedlige avgiften er lav, mens ringeprisen er høyere, forklarer Gabrielsen. Så har vi høy- ettterspørselsgruppen, de såkalte storforbrukerne, som vil være villig til å betale mer i månedsavgift for å få lavere ringetakst, og mellom disse to kan man for eksempel utforme en pristariff til de med middels etter- spørsel.

FORSKER
Tommy Gabrielsen

KUNDEMASSEN AVGJØR

Vi har funnet mange interessante sammen- henger, legger han til. Nettoperatorens kundesammensetning har i så måte mye å si for utformingen av optimale tariffer. Her vil både antall kunder og kundetype (høy-/

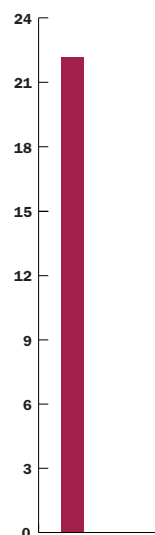
medium-/lav-ettterspørsel) være avgjørende. Videre vil også kunde- sammensetningen være avgjørende for hvor store byttekostnader som er nødvendig for å unngå priskrig i markedet. Det kan for eksempel være at byttekostnadene som skal til for unngå priskrig må være høyere dersom en har flere ulike kunde- typer enn dersom man kun har en kundetype. Operatøren bør derfor tenke nøye gjennom hvilken kunde- masse en retter seg mot; enten en ønsker stor spennvidde eller spesia- lisering.

DYRT Å RINGE ANDRE NETT

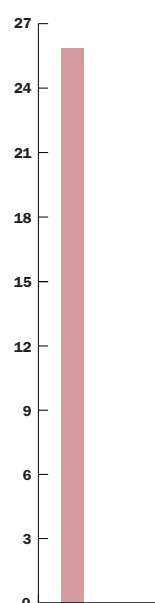
Når det gjelder planer fremover, forteller Gabrielsen om et prosjekt som analyserer såkalte nettverks- eksternaliteter i telemarkedet. Ringe- takstene gjør nemlig at det er en fordel å tilhøre samme operatørnett som venner og bekjente. Det er bil- ligere å ringe internt i operatørnettet, som mellom Telenorkunder, enn fra Telenor til en venn med Netcom-

Forts. neste side

OMSETNING
2000
22,3 mill. kr.

ÅRSVERK
2000
26,3

Magnus Hatlebakk
cand.polit.

Kari Holmeffjord
cand.polit.

Tor H. Holmås
cand.polit. (perm.)

Stig-Erik Jakobsen
dr.polit.

Lars-Henrik Johansen
Ph.D.

Egil Kjerstad
cand.polit.

Frode Kristiansen
cand.polit.

Dag Lønning
dr.oecon.

Hildegunn
Kyvik Nordås
dr.polit.

Ove Osland
cand.polit.

Jan G. Sannarnes
siv.øk. HAE

Balbir Singh
ms.phil.

Jostein Skaar
cand.polit. (perm.)

Elisabeth Steckmest
ms.econ.

Kjell J. Sunnevåg
cand.polit.

Frode Steen
dr.oecon. (perm.)

DISTINGUISHED
RESEARCH FELLOWS:
Professor
David Charles
Ph.D.

Professor
Christopher Ferrall

Professor
Lars Bergman,
dr.oecon.

Professor
John Bryson

Forts. neste side

abonnement; -operatørene opererer nemlig med høyere priser dersom man ringer til et eksternt nett. Det er vel kjent at byttekostnader påvirker prising, men slike tariffbaserte nettverkseksternaliteter åpner opp for muligheten av en

motsatt kausalitet, nemlig at prising påvirker byttekostnader. Dersom nettverkseksternaliteter fører til at kunder som ringer mye til hverandre koordinerer på samme operatør, så vil jo hver enkelt av dem pådra seg en større

kostnad ved å skifte operatør etter som hver samtale da blir dyrere for et gitt ringemønster. På denne måten ser vi at prising i seg selv kan påvirke byttekostnadene.

Effektiv bistand?

Siden 1950-tallet har land i den tredje verden mottatt store bistandssummer fra industrilandene. Norge har lenge vært av de største bistandsyterne sett i forhold til BNI, og ga i 1999 litt i overkant av 10 milliarder kroner i bistand. Likevel har disse midlene bare i begrenset grad bidratt til økonomisk vekst i deltakerlandene, sier forsker Rune Jansen Hagen.

Selv har han jobbet med ulandsøkonomi i en årrekke. Den siste tiden har multilateral bistand vært et hovedemne, forteller Jansen Hagen. Sammen med førsteamanuensis Karl Rolf Pedersen (Institutt for samfunnsøkonomi, NHH) og professor Gaute Torsvik (Institutt for økonomi, UiB) arbeider han på et NFR-finansiert prosjekt om multilateral bistand og långiving.

RIKE LAND SKAL GI BISTAND

– FN's målsetting er at de rike landene skal gi minst 0,7% av sin bruttonasjonalinntekt (BNI) i bistand. Sammen med Danmark, Nederland og Sverige er Norge blant de få land som overholder denne målsettingen. Samtidig har det vært stor debatt om hvor effektiv bistanden egentlig er, påpeker han. – Veksten og utviklingen i mottakerlandene har i mange tilfeller vært skuffende lav,

ikke minst i forhold til pengesommene som har blitt tildelt. Det klareste eksempelet på dette er den svake økonomiske utviklingen de siste tiårene i Afrika, som er den verdensdelen som har mottatt de største overføringene, både fra Norge (fig. 1) og fra

givere generelt. Utgangspunktet for denne delen av prosjektet vårt var å vurdere ulike årsaker til at en ikke har oppnådd bedre resultater. Vi fokuserer på multilateral bistand fordi denne typen overføringer har fått liten oppmerksomhet teoretisk sett, til tross for at den utgjør en ikke ubetydelig del av den totale bistanden. Norge kanaliserte for eksempel omkring 40% av bistandsbudsjettet sitt gjennom multilaterale organisasjoner som Verdensbanken (fig. 2).

FORSKER
Rune Jansen Hagen

SOVEPUTE

En mulig årsak ligger i selve betingelsen for å få støtte, nemlig fattigdomskriteriet. – Det er et paradoks, men når størrelsen på den bistandspotten en får tildelt bestemmes ut fra landets fattigdom, vil mottakerlandet ha svake incentiver til å

utvikle sitt eget næringsliv. Dette vil jo redusere bistanden en kan få. Slik sett kan bistand virke som en sovepute. Det er ikke så viktig å kunne generere egne inntekter når man likevel får inntekter i form av bistand. Ideen med bistand er hjelp til selvhjelp, men faren for bistandsavhengighet er ikke ubegrunnet, sier Jansen Hagen.

VANSKELIG Å ØREMERKE

Å øremerke penger til bestemte

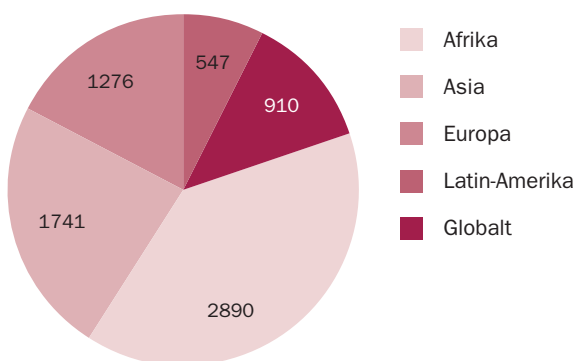
områder man ønsker prioritere er også vanskelig. – Gir du et land 10 millioner til å bygge skoler for innebærer ikke det nødvendigvis at landet virkelig øker satsingen på skolesektoren med 10 millioner kroner. I stedet må du regne med at myndighetene reduserer sine bevilgninger til skolebygging og allokere de frigitte midlene til andre områder.

KRAV OM SUNN ØKONOMISK POLITIKK

– Som vi ser ligger det en stor utfordring i å sikre at bistanden brukes effektivt og gir best mulig resultater. Skal bistanden gi størst effekt er det viktig at utviklingslandene fører en sunn økonomisk politikk og satser på oppbygging av egen forvaltning. Norges langsiktige utviklingssamarbeid bør derfor konsentreres om land som viser vilje til nødvendig politisk, økonomisk og demokratisk utvikling, og som viser respekt for internasjonale avtaleverk. I land hvor viljen ikke er til stede bør en fjerne støtteordningene, bortsett fra til ren nødhjelp selvfølgelig. Tildeling av midler må gjøres etter en grundig vurdering.

Norge har sluttet seg til OECDs

FIG. 1 BILATERAL BISTAND FORDELT PÅ VERDENSDELER 1999
(MILL. KR.)

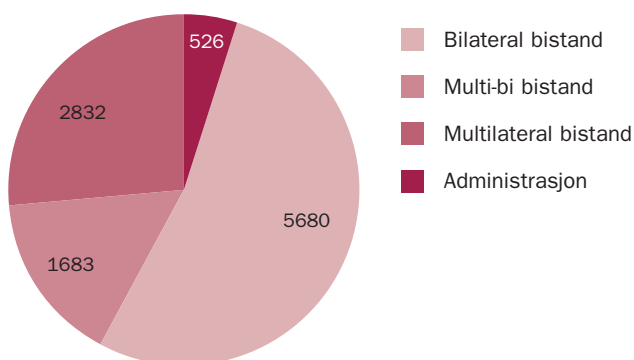

Kilde: Utenriksdepartementet (2000): "Norsk bistand i fokus. Utviklingspolitisk redegjørelse 2000. Rapport om norsk utviklingssamarbeid i 1999."

og FN's mål for fattigdomsreduksjon. Andelen som lever i ekstrem fattigdom skal halveres innen 2015. Jansen Hagen ser for seg at utviklingslandene selv må ta denne målsettingen på alvor. Får man tildelt midler har man et ansvar for å anvende disse på best mulig måte. Men man må ikke glemme at selve bistandssystemet skaper problemer. Et eksempel på dette er at de få ressurspersonene landene har brukes til å pleie kontakten med bistandsorganisasjoner, i den hensikt å

generere mer penger fra bistand. En slik politikk er lønnsom for landet, for den sikrer penger i potten, men samtidig går dette ut over landets egen mulighet til utvikling og vekst. – Koordinering av bistandsinnsatsen på giverlandnivå/ gjennom multilaterale organisasjoner kan være nyttig. Bistandspolitikkenes rolle er å støtte opp om de utviklingslandene hvor myndighetene bestreber seg på å fremme økonomisk vekst og redusere fattigdom, avslutter han.

FIG. 2 FORDELING AV FORBRUK AV BISTAND 1999
(MILL. KR.)

Kilde: Utenriksdepartementet (2000): "Norsk bistand i fokus. Utviklingspolitisk redegjørelse 2000. Rapport om norsk utviklingssamarbeid i 1999."

VITENSKAPELIGE
RÅDGIVERE:
Professor
Eirik Amundsen
dr.ès-sc.econ.

Førsteamanuensis
Jan Erik Askildsen
dr.oecon.

Professor
Rolf J. Brunstad
siv.øk.

Førsteamanuensis
Eli J. Fosso
dr.polit.

Førsteamanuensis
Tor Fredriksen
cand.polit.

Førsteamanuensis
Tommy S. Gabrielsen
dr.oecon.

Førsteamanuensis
Hans-Tore Hansen
dr.philos.

Førsteamanuensis
Knut B. Lindkvist
dr.polit.

Professor
Kjell Erik Lommerud
dr.oecon.

Førsteamanuensis
Karl R. Pedersen
lic.NHH

Professor
Kjell G. Salvanes
dr.oecon.

Professor
Agnar Sandmo
dr.oecon.

Førsteamanuensis
Fred Schroyen
Ph.D.

Førsteamanuensis
Steinar Vagstad
dr.polit.

Professor
Eirik Vatne
dr.oecon.

Førsteamanuensis
Erling Vårdal
lic.NHH

Fisk i fokus

Noreg er verdas største oppdrettsnasjon; så det skulle vel berre mangle at ikkje SNF har eit eige senter for fiskeriøkonomi. Men, senteret sine medarbeidarar er opptatt av langt meir enn oppdrettsforskning, kan forskingssjef Rögnvaldur Hannesson forsikre. Forvaltning av fiskebestandar, analyse av fiskemarknader og sågar reindrift er tema dei har vore borti.

FORSKNINGSSJEF:
Professor
Rögnvaldur Hannesson
dr.philos.

FORSKNINGS-
KOORDINATOR:
Stein Ivar Steinshamm
dr.oecon.

SENTERSEKRETÆR:
Tonje Skaar

FORSKERE:
Carsten Lyngje Jensen
Ph.D.

Torbjørn Lorentzen
cand.polit.

Erling Moxnes
Ph.D.

Bernt Aarset
dr.scient.

DISTINGUISHED
RESEARCH FELLOW:
Førsteaman.
Frank Asche
dr.oecon.

Professor
Daniel Gordon

Professor
Gordon Munro

Professor
James Young

VITENSKAPELIGE
RÅDGIVERE:
Professor
Trond Bjørndal
Ph.D.

Førsteaman.
Leif K. Sandal
dr.scient.

Førsteaman.
Ragnar Tveterås
dr.oecon.

Eit hovudmål er å medvirke med kunnskap og forskning knytt til fiskeri- og havbrukssektoren.

– Me ynskjer å vere med og leggje premisser for den fiskeriøkonomiske debatten som pågår, seier Hannesson, og fortel i det same om konferansen senteret arrangerer til våren. Denne skal omhandle auksjon av fiskerettigheter, noko vi berre har sett byrjinga av, meiner han, og trekk fram Estland som eksempel kvar ein har vore tidleg ute med auksjon av fiskekvoter.

Senter for fiskeriøkonomi legg vekt på eit godt kontaktnett internasjonalt, og fleire av senteret sine medarbeidarar har eller har hatt samarbeidsprosjekt med forskarar frå andre land. I 1999-2000 deltok senteret blant anna i eit europeisk forskarnettverk om framtida til den felles fiskeripolitikken til EU. Saman med forskarar frå Storbritannia, Portugal, Danmark og Frankrike diskuterte ein forvaltning av delte fiskebestandar, dvs. fisket i dei ”opne havområda” som ligg meir enn 200 nautiske mil frå land. At det er behov for kontroll og samarbeidsløysingar her er smutthullkonflikta mellom Noreg, Russland, Færøyane, Island og EU eit godt eksempel på.

BEARBEIDING AV FISK IKKJE LØNNSAMT

Når EU først er nemnd, fortel Hannesson at ein no har eit prosjekt om handel med fisk, kvar ein ser spesielt på effektane av EU sitt toll-

regime overfor Noreg. EØS-avtalen for eksempel og tollnedsetjinga som fylgde med den, har hatt minimalt å seie for vår fiskeeksport. Men; legg han til – her i landet ser ein ut til å meine at det er om å gjere å foredle fisken i Noreg, trass i at dette ikkje er særleg lønnsamt. Det beste ville vere å selje fisken uforedla eller foredle den ute på sjøen, i alle fall om ein skal tenkje økonomisk.

Me kjem inn på senteret sin eigen økonomiske situasjon, og som ved dei andre sentra ved SNF, er Noregs forskingsråd ei viktig finansieringskjelde. EU er også viktig i så måte, medan ein gjerne skulle sett fleire oppdrag frå næringa sjølv. – Det er litt tørke på den fronten, er kommentaren. Senteret sin aktivitet er det derimot ingenting i vegen med. Saman med fiskeriforskning i Tromsø har ein eit langsiktig samarbeidsprosjekt om verdiskaping innan norsk sjømatindustri, medan eit anna prosjekt har nytta PC-simulering for å bestemme optimal forvaltning av fiskebestanden.

MEIR ENN BERRE FISK

Men på langt nær alle prosjekt har hatt ordet ’fisk’ i tittelen, om du skulle vere av den tru. Senteret sine medarbeidarar har også andre interesser, og prosjektet om reindrift og miljø høyrer tydelegvis til her. Eller for ikkje å gløyme prosjektet om

FORSKNINGSSJEF
Rögnvaldur Hannesson

fastsetjing av CO2-avgifta. Forskningsjefen forklarar at metodikken ofte er den same, anten det gjeld forvaltning av fisk eller andre levande ressursar, og allsidig kompetanse på fleire områder er ingen ulempe, seier han, og har planane klare.

FRÅ ’DOWN UNDER’ TIL BERGEN

No vil ein søke om å bli ein del av Senter for framragande forskingsentre. Dette er eit nytt program forskingsrådet har sett opp i samband med Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet. Her skal det dreie seg om bioøkonomi; dvs. skjerpingspunktet mellom økonomisk analyse og fiskeribiologi, – eit område som nok vil bli stadig viktigare, seier Hannesson. Men, fortset han; – for oss er det ikkje noko mål i seg sjølv å bli større, men å levere skikkeleg forskning som blir lagt merke til internasjonalt. Publisering i internasjonale akademiske tidsskrift er viktig slik, ikkje minst som kvalitetsstempel.

Senteret må i så måte ha skora høgt på området: – Fleire internasjonale forskarar har hatt både kortare og lengre opphald ved senteret, og til sommaren kjem ein australsk forskar og skal ha eit halvt års opphald her, fortel ein fornøgd forskingssjef.

Hvordan bør ressursene forvaltes?

Hvordan en skal takle allmenningens problem er et viktig spørsmål i fiskerinæringen. Bedre samsvar mellom næringens fangstkapasitet og ressursgrunnlaget er nødvendig i så måte, sier seniorforsker Erling Moxnes.

Selv har han forsket på forvaltning av fiskeressurser i en årrekke ved Senter for fiskeriøkonomi. Med en doktorgrad i systemdynamikk og med bakgrunn i ressursøkonomi kan en være fleksibel, kunnskap om dynamiske system kan brukes på mer enn et felt: For Moxnes sin del kan man slikt sett bytte ut ordet "fisk" med "reinbeite", for når metodikken er den samme kan man da også bruke den på forvaltning av reinbeite må vite. Hvordan dette har gått for seg, kan vi la Moxnes fortelle:

LITE UTBREDT KUNNSKAP GIR OVERUTNYTTING

– Problemet med overutnytting av ressursene er stort sett det samme, enten det dreier seg om fiske eller reinbeite, sier han. Utfordringen er å forvalte ressursene best mulig over tid. For fiskeressursene er det beholdningen av fisk som gir det viktigste bidraget til dynamikken, for reinbeitet er det mengden lav på vinterbeitet. I begge tilfellene øker ressursene gjennom tilvekst, og i begge tilfellene reduseres de gjennom fangst (fiske med båter og beiting av reinsdyr) Manglende bevissthet omkring og mål på tilveksten gjør det vanskelig å tilpasse hvor mye en kan forbruke av ressursene, og her er det mange som feilvurderer, kommenterer Moxnes.

– Ved hjelp av eksperimentelle undersøkelser har vi sett hvordan både deltakere fra de to næringene og deltakere uten forhåndskunnskap har vansker med å forstå dyna-

mikken i systemet. Analyser avslører at deltakerne benytter beslutningsregler som gir til dels betydelige avvik fra optimal forvaltning. Dette til tross for at allmenningensproblemet (the tragedy of the commons) ble utelukket ved å gi deltakerne privat eien-

domsrett til hele fiske-/reinbeiteressursen i laboratorieeksperimentene. Fangstene ble likevel langt høyere enn tilveksten, og ressursene ble redusert i lang tid etter at en reduserte fangsten, til deltakernes store forbauselse. Helt siden 50-tallet har det eksistert god økonomisk teori både for totalkvotesetting og for å løse allmenningens problem, men resultatene fra eksperimentene våre viser et klart behov for bedre informasjon om ressursdynamikken, sier Moxnes. Hans egen kunnskap om området er det tydeligvis ingenting i veien med; i fjor mottok han den internasjonale forskningsprisen *the Jay Wright Forrester Award* for det beste publiserte arbeid innen fagfeltet systemdynamikk de siste fem år.

ØNSKER MER EFFEKTIV OG RETTFERDIG RESSURS-FORVALTNING

Nå arbeider han med et prosjekt for forskningsrådet; hvordan en skal takle allmenningensproblemet i fiskerinæringen er oppgaven. – Poenget er å få bedre overensstemmelse mellom fiskeflåtens

SENIORFORSKER
Erling Moxnes

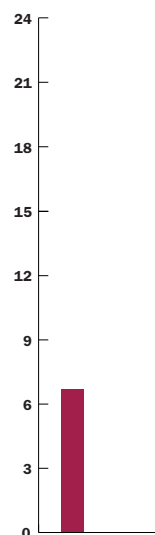
fangstkapasitet og ressursgrunnlaget, forteller Moxnes. Han vil her benytte laboratorieeksperiment for å vurdere ulike reguleringssystemer for fordeling av fiskekvoter.

– Her i Norge har en for eksempel benyttet gruppekvoter og fartøyskvoter som reguleringssystemer, mens Island har vært et foregangsland når det gjelder omsettbare kvoter. Bruk av gruppekvoter medfører at de ulike fartøygruppene, td. kystfiskefartøyene, får tildelt en bestemt andel av totalkvoten, forklarer Moxnes; men en ulempe er at det kan oppstå kappfiske mellom disse. Fartøyskvoter på sin side innebærer at hvert enkelt fartøy får tilordnet en viss andel av totalkvoten, mens omsettbare kvoter vil si at kvoter omsettes i et "åpent" kvotemarked (kvotebørs).

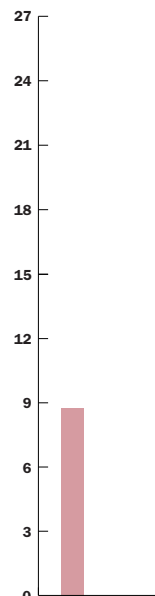
Sistnevnte gir mulighet til å tilpasse ens kvote ut fra den fangstkapasitet en har, men ser også ut til å medføre en sentralisering av kvoterettighetene på et fåtall eiere.

– Vi ønsker nå å forstå bedre hvordan fiskerinæringen reagerer under ulike reguleringssystemer, hvordan fiskerne tilpasser seg og også hvordan de oppfatter de ulike reguleringssystemene. Ved å kombinere de beste sidene ved de reguleringssystemene en har nå, kan en kanskje komme frem til mer effektive og rettferdige måter å forvalte ressursene på, håper Moxnes.

OMSETNING
2000
6,6 mill. kr.

ÅRSVERK
2000
8,9

Doktorgradsfabrikken

Senter for strategi og ledelse konsentrerer seg om fagområdene strategi, organisasjon, markedsføring og informasjonsbehandling. Målet er å holde et høyt nivå på vår forskning, sier forskningssjef Sven Haugland.

FORSKNINGSSJEF:
Professor
Sven A. Haugland
dr.oecon.

FORSKNINGS-
KOORDINATOR:
Torstein Nesheim
dr.oecon.

PROSJEKT-
KOORDINATOR:
Monica Follesø Børmo
(til mai 2001)
siv.øk.

SENTERSEKRETÆR:
Martha Smørås

FASTE FORSKERE:
Erik Døving
dr.oecon.

Leif-Egil Hem
dr.oecon (perm.)

Olav Kvitastein
cand.polit.

Håvard Ness
siv.øk. HAE (perm.)
dr.oecon.

Herbjørn Nysveen
dr.oecon.

Aksel Rokkan
dr.oecon.

DISTINGUISHED
RESEARCH FELLOW:
Professor
Arne Kalleberg

VITENSKAPELIGE
RÅDGIVERE:
Førsteaman.
Paul Gooderham
dr.polit.

Professor
Kjell Grønhaug
lic.NHH

Førsteaman.
Ingeborg A. Kleppe
dr.oecon.

Førsteaman.
Rune Lines
dr.oecon.

Professor
Leif B. Methlie

Førsteaman.
Christine Meyer
dr.oecon.

Professor
Arne Nygaard
dr.oecon.

Professor
Sigurd V. Troye
Ph.D.

Førsteaman.
Svein Ulset
dr.oecon.

Så måte er han nok på god vei, for senteret produserer doktorgrader på løpende bånd: – Hele fem av senterets forskere leverte sin doktoravhandling her i fjor; tre av dem disputerte før jul, mens de to siste disputerte i januar og februar, forteller en glad forskningssjef. Han synes det er viktig med et høyt faglig nivå, og håper å beholde sine nye doktorspirer. – Vi er derfor opptatt av at det skal være attraktivt å arbeide ved senteret, og det å oppnå interessante forskningsprosjekter er i så måte et hovedpoeng for oss.

NORGE SOM MERKEVARE

– Norges betydning som opprinnelsesland er et interessant prosjekt vi har innen området Merkevarerbygging, forteller han. Hvordan Norges profil i utlandet påvirker forbrukernes holdning til norske fiskeprodukter er et viktig spørsmål, ikke minst for norsk eksportnæring. Det blir et spennende prosjekt, hvor vi vil se hvordan svenske, franske og japanske konsumenter vurderer fiskeprodukter fra Norge og våre tre største konkurrenter Chile, Danmark og Canada. Ved å sammenligne med innholdsanalyser av de største avisene skriver om Norge og våre konkurrerende land kan vi få nyttig innsikt i Norges betydning som merkevare.

– Det er også gledelig at suksessen til merkevareskolen Bergen Branding fortsetter. I fjor avvirket vi kurset for tredje gang, og deltakerbedriftene

Hansa Borg Bryggerier, Kaffehuset Friele, Kavli Holding og Rieber & Søn har gitt gode tilbakemeldinger, – så vi fortsetter med kurs nr. 4 i 2001, smiler Haugland.

DAGLIGVAREKJEDER OG HOTELLKJEDER

Selv er han involvert i to prosjekter under hovedområdet Strategi og bedriftsrelasjoner. Det ene prosjektet fokuserer på maktforskyvning mellom de ulike aktørene i varehandelen. – Vi har sett på hvordan de fire store dagligvarekjedene påvirker leddene i distribusjonskanalen. Spesielt overgangen fra produsentleddet til grossist-/kjedeleddet er et kritisk interaksjonspunkt, og en stiller spørsmål ved hvor stor makt kjedene har, og hvor stor del av vareverdien som går til kjedene.

Det andre prosjektet fokuserer på hotellenes kjedetilknytning: – Innen hotellvirksomhet har vi de siste årene sett tendenser til satsing på kjededrift og allianser, og vi ønsket å undersøke hva som avgjør hotellenes valg av kjedetilknytning, forklarer Haugland. – Hotellets størrelse målt etter antall senger ser ut til å være avgjørende for type kontraktsvalg. De største hotellene tilhører ofte de integrerte kjeder som for eksempel Rainbow-kjeden. Skalafortrinn på innkjøp, administrasjon og markedsføring kan være

FORSKNINGSSJEF
Sven Haugland

en årsak til at man allierer seg. De mindre hotellene knytter seg gjerne til de frivillige kjedene, som Best Western, og har et mer løst tilknytningsforhold.

KONKURRANSE-UTSETTING I OMSORGSSEKTOREN

Innenfor hovedområdet som kalles Organisasjonsutforming, kompetansestyring og arbeidstakerrelasjoner har man blant annet arbeidet med konkurranseutsetting i offentlig sektor. Kommunale enheter kan nå bli utsatt for konkurranse når det gjelder hvem som skal utføre en tjeneste, for eksempel drift av et sykehjem. Til nå har man kun i begrenset grad tatt i bruk konkurranse som virkemiddel i omsorgssektoren, men noen kommuner som for eksempel Kristiansand og Trondheim har invitert til konkurranse om driften av nye sykehjem.

Kommunen vil fremdeles ha ansvaret for at det finnes et tilbud. Det er selve driften eller produksjonen av tjenestene som blir konkurranseutsatt. Hvordan kommunene skal møte denne konkurransen er et viktig spørsmål i denne sammenheng, – og det er tydeligvis stor interesse for problemstillingen, for vår forskningsrapport om temaet har solgt veldig godt, forteller Haugland.

Læring på arbeidsplassen

Det er anslått at uformell læring står for mesteparten av den læringen som skjer innen organisasjonen, mens formelle opplæringstiltak knapt står for en svært liten del. Forsker Erik Døving ved Senter for strategi og ledelse tok i oktober doktorgraden ved NHH, og uformell læring var tema for avhandlingen.

store divisjonaliserte organisasjoner som Statoil utføres ofte de samme eller lignende oppgaver i adskilte enheter. Medarbeidere på et oljefelt som Gullfaks innehar kompetanse som kan brukes på et annet felt, for eksempel Statfjord. For Statoil er det derfor interessant å se hvordan en kunne utnytte denne kompetansen på tvers av enhetene. Det var på bakgrunn av dette at Døving skrev doktoravhandling om hvordan de ansatte tilegner seg kompetanse gjennom kontakt på tvers i organisasjonen.

LÆRING I EN KOMPLEKS ORGANISASJON

– Målet var å se hvordan medarbeidere i ulike deler av en slik stor driftsorganisasjon lærer av hverandre. Selv om organisert utdanning er en viktig kilde til kompetanse, skjer nemlig veldig mye læring på mer uformelle måter, blant annet gjennom det daglige arbeidet og den daglige kontakten med kolleger.

980 Statoilansatte var med i undersøkelsen, og etter de innkomne dataene å dømme ser jobbrotasjon og forflytning mellom enhetene ut til å være et viktig virkemiddel for å øke kompetansenivået, forteller Døving. Interessant var det også at den uformelle læringen som skjer gjennom arbeidsgrupper og problemløsning på tvers av enheter, ser ut til gi bedre effekt enn tradisjonell kursing. Dette gjelder særlig kunnskap om helt bestemte oppgaver i virksomheten, men også med tanke

på vedlikehold og oppdatering av fagkompetanse. – En viktig nytte er at en er blitt mer bevisst på å bruke folk fra ulike deler av organisasjonen for å dele kunnskaper, sier Døving.

MYE LEDELSEN KAN GJØRE

Forskning på kompetanseoppbygging er for øvrig et område med stor vekst internasjonalt, forteller han. Det er også et satsingsområde for Senter for strategi og ledelse. Selv jobber han nå med et omfattende prosjekt om utvikling av realkompetanse på arbeidsplassen sammen med Sven Haugland og Beate Elstad. Sistnevnte tok også doktorgrad i fjor ved Senter for strategi og ledelse, med uformell læring som tema for avhandlingen. – I samarbeid med Telenor Bedrift, DnB og sykehus i Hordaland fokuserer vi på hvordan det sosiale arbeidsmiljøet, ledelsen og jobbegenskaper påvirker realkompetansen, med spesielt fokus på den uformelle læringen. Det fantes lite kunnskap om hva som fremmer uformell læring da vi startet på prosjektet, men gjennom arbeidet har vi funnet at det er mye ledelsen kan gjøre for å skape et godt arbeidsmiljø og legge til rette for slik læring.

Det er for eksempel viktig å skape en organisasjonskultur med åpenhet og takhøyde, og la de ansatte

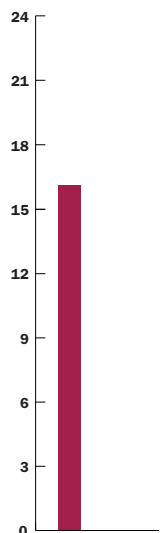
FORSKER
Erik Døving

være med å ta beslutninger. Ikke minst er det viktig å kunne se resultater av eget arbeid. Litt overraskende var det at tilbakemeldingen fra kunder ser ut til å være viktigere for læring enn tilbakemelding fra ledelsen, kommenterer Døving.

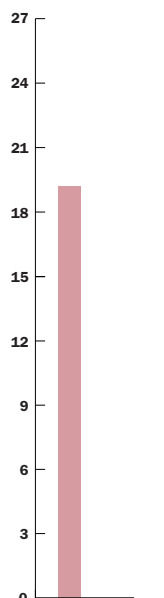
FORTSETTER INNEN SAMME SJANGER

Med en slik erfaring innen området er det kanskje ingen overraskelse at han i januar ble prosjektleder for en gruppe som skal evaluere kompetansereformen. – Dette er et oppdrag for Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet, og det blir et samarbeid mellom forskere fra Forskningsstiftelsen FAFO i Oslo og fra SNF. Samtidig vil arbeidet med å bygge opp fagområde innen kompetanseledelse her på Senter for strategi og ledelse fortsette, understreker han. Til nå har vi vært veldig opptatt av det enkelte individs læring, men nå ønsker vi å kople dette til bedriftens strategi. Kompetanseledelse over landegrensene er et interessant tema. Her vil vi blant annet se på hvordan ledelsen kan utnytte kompetansen i konsern som gjerne har avdelinger i ulike land, avslutter Døving.

OMSETNING
2000
15,9 mill. kr.

ÅRSVERK
2000
19,3

Allsidig aktivitet

Surfer du innom internettssidene til Senter for finansiell økonomi, vil du se at det er bedriftsøkonomisk analyse som står i sentrum her. Hva dette innebærer kan du selvsagt lese nærmere om på sidene deres, men kanskje vi heller skal la forskningssjef Frode Sættem fortelle?

FORSKNINGSSJEF:
Førsteaman.
Frode Sættem
dr.oecon.

FASTE FORSKERE:
Kenneth Fjell
Ph.D.

Tore Leite
dr.oecon. (perm)

Kjell Bjørn Nordal
dr.oecon.

Linda Rud
siv.øk. HAE

VITENSKAPELIGE
RÅDGIVERE:
Førsteaman.
Trond Bjørnenak
Ph.D.

Professor
Steinar Ekern
Ph.D.

Professor
Frøystein Gjesdal
Ph.D.

Professor
Terje Hansen
Ph.D.

Professor
Thore Johnsen
Ph.D.

Professor
Kurt Jörnsten
tekn. dr.

Professor
Kjell H. Knivslå
dr.oecon.

Professorstip.
Petter Osmundsen
dr.oecon.

Førsteaman.
Inger Johanne Pettersen
dr.oecon.

Følge Sættem er det nemlig mye faglig spennende som foregår ved senteret, i alle fall for dem som er interessert i regnskap, revisjon, skatteøkonomi, finansiering, investering eller økonomisk styring. Dette er nemlig senterets hovedområder, mens økonomisk kriminalitet, helseøkonomi og risikostyring er eksempler på hva det forskes på. Med andre ord; et bredt arbeidsfelt.

LITE OG FLEKSIBELT SENTER
Selve senteret for finansiell økonomi består i følge forskningssjefen av en ganske liten, men fleksibel stab. – Men siden vi er samlokalisert med Institutt for foretaksøkonomi og Institutt for regnskap, revisjon og rettsvitenskap ved NHH, er den samlede ressursbasen vår stor. Det er en del av SNFs strategi å integrere instituttene og SNFs fagmiljø i prosjekter, og vårt senter gjennomfører i så måte flere prosjekter i samarbeid med instituttforskere.

INGEN OVERFLOD AV FOLK MED DOKTORGRAD
Likevel skulle forskningssjefen gjerne ønsket seg flere medarbeidere. Tilgangen på prosjekter er nemlig bra, noe en ikke kan si om tilgangen på kvalifiserte medarbeidere. Finans for eksempel er en populær spesialisering ved siviløkonomutdanningen på NHH, men vissheten om 'fete lønninger' etter 4 år på skolebenken gjør at den jevne student velger jobb fremfor nye år på lese-salen. Det er med andre ord ikke overflod av folk med doktorgrader

innen bedriftsøkonomisk analyse, og naturlig nok blir det desto større konkurranse med næringsliv og instituttene om de få som er. Senteret har selv fått merke dette, og sett forskere forsvinne til oppgaver på instituttene og i næringslivet.

– Vi forsøker å bygge opp et forskningsmiljø innenfor bedriftsøkonomisk analyse, men rammebetingelsene kunne selvsagt vært bedre. Likevel; går vi tilbake til starten i 1991 og sammenligner med 2000, ser vi klart at senteret har hatt en jevn og positiv utvikling innen fagfeltet, understreker Sættem. Og aktivitetsnivået er det heller ingen-ting å klage på.

ALLSIDIG AKTIVITET
Senteret deltar for tiden i en rekke langsiktige forskningsprogrammer; flesteparten finansiert av offentlige organer og Norges forskningsråd (NFR). Sistnevnte har for eksempel gitt SNF midler til et strategisk instituttprogram knyttet til økonomisk styring i offentlig sektor. Målet er å bygge opp et fagmiljø på dette området, og det er Senter for finansiell økonomi som koordinerer SNFs innsats innen programmet.

– Vi har også hatt gode prosjekter for Telenor, Statoil og Kredittilsynet gjennom deres samarbeidsavtaler med NHH-miljøet. Spesielt gledelig var det at Mette Bjørndal, som har

FORSKNINGSSJEF
Frode Sættem

vært tilknyttet et av våre teleforskningsprosjekter, tok doktorgraden i vår. Innen helseøkonomi er det også stor aktivitet. Sammen med Senter for samfunnsforskning (SEFOS) har SNF ansvar for en rekke aktiviteter innenfor det helseøkonomiske

forskningsprogrammet til Norges forskningsråd. – Vårt senter har her ansvar for den bedriftsøkonomiske siden, og her vil det nok være betydelig aktivitet i perioden fremover.

Siden starten i 1991 har senteret deltatt i NFR-programmet "Forskning om økonomisk kriminalitet". Finansregnskapets mulighet til å avdekke økonomisk kriminalitet og finansielle kriser er viktige tema her, for ikke å snakke om revisors evne til å avdekke økonomisk mislighold.

HAR PLANENE KLARE
Sættem bekrefter at aktivitetsnivået er høyt, men påpeker at dette gjelder like så mye for resten av høyskolemiljøet. Selv har han planene klare: – Vi vil for vår del arbeide for å øke den bedriftsfinansierte aktiviteten ved senteret. Nå har vi også inne en søknad om et stort prosjekt innen petroleumsforskning, forteller han. Dette vil dreie seg om analyse av gassetterspørsel i ulike markedssegmenter. Det ser med andre ord ut til å bli stor aktivitet innen petroleumsspørsmål fremover.

Risikovurderinger innen olje- og gass-sektoren

Risikovurderinger står sentralt når en skal fastsette verdien av en investering.

Landrisiko er ofte en av de viktigste risikokildene, men blir sjelden tatt hensyn til i investeringsanalyser, sier forsker Kjell Bjørn Nordal.

Selv jobbet han noen år i næringslivet før han kom til Senter for finansiell økonomi og doktorgradsstudier. I avhandlingen "Political Uncertainty: Valuation and Decision Making with a Focus on Oil Investments" analyserte Nordal risiko og verdifastsettelse ved investeringer i oljesektoren. Med dette utgangspunktet ble prosjektlederansvar for flere prosjekt under Statoil-avtalen en naturlig fortsettelse; dyktige folk er det som kjent alltid bruk for, og en doktorgrad ødelegger nok ikke i så måte.

PROSJEKTETS LOKALISERING PÅVIRKER RISIKO

– I et av Statoilprosjektene var jeg med i en internasjonal prosjektgruppe som vurderte ulike typer risiko innen olje- og gasssektoren, forteller Nordal. En av de faktorene som påvirker risikoen er prosjektets lokalisering; en investering i Russland vil for eksempel kunne ha en helt annen risiko enn dersom man investerer i et tilsvarende prosjekt i Brasil. Likedan er risikoen ved investeringer på norsk sokkel forskjellig fra risikoen ved investeringer internasjonalt.

EN VIKTIG RISIKOKILDE

Det avgjørende elementet her er hva vi kaller *landrisiko*. Landrisikoen for et gitt land er den unike risikoen som blir tilført et prosjekt på grunn av prosjektets lokalisering i landet. Landrisikoen deles ofte inn i tre underkategorier: økonomisk risiko,

forretningsrisiko og politisk risiko. Mens førstnevnte reflekterer utviklingen i landet, som sannsynligheten for endring i landets valutakurs/inflasjon, er forretningsrisiko knyttet til den spesifikke investeringen, som risikoen for kontraktbrudd for eksem-

pel. Den tredje kategorien, politisk risiko, er ofte den viktigste risikofaktoren, og viser blant annet til risikoen for krig eller sivil ulydighet, lovendringer, statlige reguleringer osv. Ofte tar en ikke hensyn til landrisikoen i investeringsanalyser, selv om landrisiko og da spesielt politisk risiko er en av de viktigste risikokildene ved investeringer. Årsaker til dette kan være at den er vanskelig å beregne, og at analysen blir mer kompleks dersom man også skal ta hensyn til landrisikoen. Investeringene innen olje- og gass-sektoren er naturlig nok langsiktige, for eksempel med en 20 års horisont og feilvurderingene kan da bli store.

HÅNDFASTE BESLUTNINGER

Siden vi ønsket å inkludere alle risikotypene i beslutningsgrunnlaget for investeringer, ble det et mål for oss å vise hvordan landrisikoen kunne inkluderes i beregningene. Som basis for å fastsette landrisikoen kan man benytte skriftlige rapporter, egne landrisikoindekser eller se på data fra finansmarkedet.

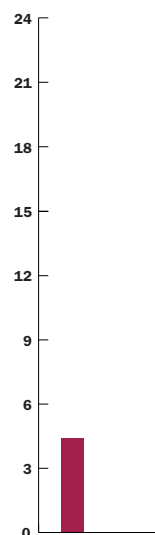

FORSKER
Kjell Bjørn Nordal

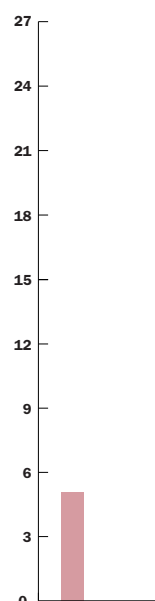
Det som var spesielt, legger han til, var at siden vi jobbet med konkrete selskap og land, så blir de veldig håndfaste de beslutningene som tas. I vårt tilfelle skulle vi vurdere lønnsomheten og ikke minst risikoen i konkrete prosjekter, noe som gjorde det

hele ekstra interessant. Utfordringen for en anvendt forsker er å kunne ta finasteorien og teoretiske modeller og så gjøre den praktisk anvendbar. En ser også betydningen av at ulike yrkesgrupper, som for eksempel økonomer, ingeniører og samfunnsvitere, samarbeider for å oppnå det beste beslutningsgrunnlaget. Et slikt samarbeid er nødvendig, men også en nyttig og positiv erfaring for de som er involvert i praktisk prosjektarbeid.

OMSETNING
2000
4,6 mill. kr.

ÅRSVERK
2000
5,4

Positiv utvikling i felleskostnadene

Enhver organisasjon har felleskostnader som inntektene fra organisasjonens virksomhet må dekke inn. I SNF omfatter dette kostnader som ikke direkte kan henføres, eller som det ikke er hensiktsmessig å forsøke og henføre til de enkelte prosjekter eller forskningssentre. Det gjelder lønn til ansatte i sentraladministrasjon og støttefunksjoner. Dessuten består de av kostnader for lokaler, drift av IT, velferdstiltak for medarbeiderne i SNF, kostnader forbundet med publisering som SNFs årbok og SNF-Bulletin, reiser som ikke kan henføres til prosjekt og avskrivninger.

SNF bestreber seg på å holde felleskostnadene lave, samtidig som forskerne og forskningen skal kunne tilbys en velfungerende infrastruktur. Fokus har vært på arbeidsprosesser, hva SNF må gjøre selv og hva vi mer effektivt kan kjøpe inn fra markedet. Det har gitt resultater. Justert etter konsumprisindeks er felleskostnadene redusert fra kr 16,6 millioner i 1998 til kr 14,6 millioner i 2000.

I tillegg til felleskostnadene sentralt kommer kostnader til administrasjon og støtteoppgaver på forskningssentrene, som forskningsevneheten også må dekke inn. De omfatter forskningsledelse, administrasjon av senterets prosjektportefølje, sekretærer og tiltak på senteret som ikke direkte vedrører noe prosjekt. Disse senterindirekte kostnadene har hatt en nesten tilsvarende positiv utvikling som

felleskostnadene. Justert etter konsumprisindeks er de redusert fra kr 3,5 millioner i 1998 til kr 3,2 millioner i 2000.

ØKONOMISTYRING

Det er besluttet å sette fokus på SNFs controllerfunksjon og en styrking av denne.

Dette planlegges gjennomført ved å utvide sentersekretærenes ansvarsområde til også å omfatte prosjektoppfølging. Det settes nå i gang tiltak for å styrke sentersekretærenes kompetanse i forhold til de nye oppgavene. Vi mener dette vil gi både bedre økonomiske resul-

ADMINISTRASJONSSJEF
Trine Gravdal Lie

tater for SNF og mer utfordrende arbeidsoppgaver for sentersekretærene.

MOMS PÅ FORSKNING

Fra 1. juli 2001 innføres moms på forskning, og en investeringsavgift som bare er ment å gjelde i 9 måneder. Begge deler

fordrer en gjennomgang av økonomisystemer og rutiner. Derfor arbeides det nå aktivt med å tilrettelegge systemer og rutiner for at SNF skal kunne møte disse nye kravene effektivt når momsreformen blir innført. SNF samarbeider med revisor om dette arbeidet. De som

arbeider på økonomisiden skal i den nærmeste fremtid på kurs for å bedre kompetansen på området.

FORDELING AV FELLESKOSTNADENE I 2000:

Lønn – sentraladministrasjon og støttefunksjoner	27,5 %
Lokalekostnader inkl. strøm, vedlikehold etc.	31,0 %
IT, telefon og porto	6,0 %
Avskrivninger	13,5 %
Litteratur og tidsskrifter	2,3 %
Publiserings- og reklamekostnader	7,2 %
Reiser	5,3 %
Velferdstiltak for SNFs medarbeidere	5,0 %
Annet	2,2 %

ADMINISTRERENDE

DIREKTØR:

Per Heum
siv.øk.

ADMINISTRASJONS-

SJEF:

Trine Gravdal Lie
siv.øk.
(til mai 2001)

Monica Follesø Børmo

siv.øk.

(fra mai 2001)

SEKSJONSLEDER IT:

Eilif Nævdal

PERSONALKONSULENT:

Anne Guri Berge Antvedt

ØKONOMIKONSULENT:

Brit Rasmussen
Vigdís Øvrebø

ADMINISTRASJONS-

SEKRETÆR:

Anne Kristin Wilhelmsen

IT-KONSULENT:

Petter Ølversøy Bruland
(perm.)

Tom Kvitnes

POSTBETJENT:

Espen Stensvoll

PUBLIKASJONSSENTER:

Eli Karin Løtvedt

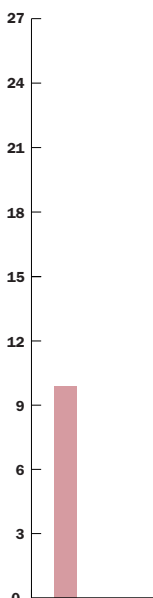
SENTRALBORBETJENT:

Mette B. Erdogan

ÅRSVERK

2000

9,6

Årsberetning og årsregnskap 2000

**Stiftelsen for samfunns-
og næringslivsforskning**

Styrets beretning for 2000

SNF har gjennom sine 10 driftsår bygd fagmiljøer som er ledende i Norge på eksternfinansierte forsknings- og utredningsoppdrag om økonomi og næringsliv. Grunnlaget for denne posisjonen er SNFs evne til å integrere oppdragsforskning med den frie forskningen i basismiljøet ved Norges Handelshøyskole og hos samarbeidende fagmiljø innen økonomi og næringsrettet samfunnsforskning ved Universitetet i Bergen. Også i 2000 har de faglige aktivitetene vært på et høyt nivå, og den formelle kompetansen i forskerstaben har økt. SNFs Fond for anvendt forskning har gitt vesentlige bidrag med å legge forholdene til rette for denne utviklingen. Oppdragsporteføljen var stor gjennom hele året, mens tilgangen på kvalifiserte forskerressurser var en begrensning. Ved slutten av året svekket oppdrags-situasjonen seg, og økonomisk kom SNF i 2000 ut med en klar nedgang i omsetningen. I regnskapet er det utgiftsført tildelinger fra Fond for anvendt forskning på 2,2 millioner kroner, og det gir et negativt driftsresultat for SNF. Etter finansposter var underskuddet 161.000 kroner.

FORSKNINGSPROSJEKTER OG OPPDRAGSGIVERE

I SNF ble det i 2000, som tidligere år, arbeidet på om lag 200 prosjekter for 100 forskjellige oppdragsgivere. Det var imidlertid en volumnedgang i forskningsaktivitetene. I alt ble det utført 71,6 forskerårsverk og 81,2 årsverk totalt, dvs. om lag 5 % mindre enn året før. Reduksjonen har sammenheng med begrensninger i tilgangen på godt kvalifiserte forskere i Bergen, og redusert ordre-reserve ved slutten av året.

Finansieringsstrukturen var forholdsvis stabil. Fortsatt er over 90 % av virksomheten oppdragsfinansiert på prosjektbasis. Basisbevilgningen fra Kultur og samfunn var på

samme nivå som foregående år. Men et strategisk program fra Bioproduksjon og foredling som omfatter et samarbeid mellom Fiskeriforskning og SNF, gjorde at basisfinansiering fra Norges forskningsråd økte svakt til 9 %.

Kildene for SNFs prosjektfinansiering er stort sett de samme som året før. 49 % (48 %) kom fra Norges forskningsråd, 32 % (32 %) fra næringslivet, 14 % (13 %) fra offentlig forvaltning og 4 % (7 %) fra internasjonale kilder.

Forskningssamarbeidet med Statoil om energimarkedsforskning ble fornyet, og inngår nå i en avtale som

STYRETS LEDER
Arne Skauge

omfatter hele NHH-miljøet (NHH, SNF og AFF).

Samarbeidet med Norges Rederiforbund ble også fornyet, og legger grunnlaget for et kompetanseprosjekt med brukermedvirkning som delfinansieres av Norges forskningsråd fra 2001.

FOND FOR ANVENDT FORSKNING

I tillegg til mulighetene som de oppdragsfinansierte prosjektene i seg selv gir for faglige aktiviteter, er det etablert en ordning hvor styret kan disponere den frie egenkapitalen i SNF, som betegnes Fond for anvendt forskning. Hensikten er å legge forholdene til rette for å styrke kompetansen i de

fagmiljøene som SNF baserer sin oppdragsforskning på. Nærmere bestemt bidrar man med finansiering for å stimulere forskerutveksling med utlandet, for avholdelse av faglige konferanser i miljøet, for forskerqualifisering og for at oppdragsfinansierte forskere skal kunne bearbeide artikler for internasjonal vitenskapelig publisering. I 2000 disponerte styret nesten 1,8 millioner kroner for dette formål. Alle disse tildelingene er utgiftsført i årets regnskap i tillegg til tildelinger fra 1999 som ble disponert i 2000.

Disponeringen av midler fra Fond for anvendt forskning innebærer mellom annet at forskningskapasitet

overføres fra prosjekter som gir inntekt til internfinansierte prosjekter hvor det investeres i kompetanseoppbygging. I 2000 medførte fondstildelingene at vel 2 årsverk ble tatt ut av inntektsgenererende aktiviteter for slike kompetansebyggende tiltak.

FAGLIGE AKTIVITETER OG FORSKERKVALIFISERING

Resultatene av arbeidet på forskningsprosjektene ble rapportert i 172 publikasjoner (145) i SNFs publikasjonsserie, som også er tilgjengelige på nettet. Faglig formidling fant dessuten sted i 33 (50) artikler i internasjonale vitenskapelige tidsskrifter, 36 (25) artikler i norske vitenskapelige tidsskrifter, og vel 100 deltakelser med presentasjon av egen forskning på internasjonale fagkonferanser og workshops. Brukerrettet formidling skjer gjennom forberedte innlegg for oppdragsgivere og på brukerkonferanser, og gjennom kronikker/avisinnlegg/intervjuer. Også slik formidling var på samme nivå som årene før.

I 2000 var SNF (med)arrangør på 8 (11) faglige konferanser, hvorav alle unntatt en hadde internasjonal deltakelse. 4 av disse mottok delfinansiering fra Fond for anvendt forskning.

4 (0) av SNFs fast ansatte forskere hadde minst 2 mnd. forskningsopphold i utlandet, og 4 (0) utenlandske gjesteforskere hadde minst 2 mnd. forskningsopphold i NHH-miljøet gjennom SNF. Fond for anvendt forskning har delfinansiert 3 av utenlandsoppholdene for SNF-forskere og 1 av de utenlandske gjesteforskere. Dessuten ga fondet tilsagn om delfinansiering av utenlandsopphold for 4 vitenskapelig ansatte ved NHH.

6 (1) personer, som har hatt tilknytning til SNF gjennom avhandlingsarbeidet, disputerte for dr.graden i 2000. 5 av disse har hatt delfinansiering fra Fond for anvendt forskning, og 3 har fortsatt hovedstilling ved SNF.

Styret mener at disse resultatene dokumenterer en positiv faglig utvikling i SNF, og positive bidrag til fagmiljøene som SNF er integrert med.

KOMPETANSEBASEN

SNFs kompetansebase består av forskere med hovedstilling i SNF og vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere med hovedstilling ved NHH, UiB og andre universiteter og høyskoler i Norge og utlandet. Dessuten engasjeres forsknings- og prosjektassistenter på tidsbegrensete kontrakter.

I 2000 var det en reduksjon i antall fast ansatte forskere som var aktive i forskning hos SNF. Det skyldes

at flere har permisjon i dr.grads- og post.doc.stillinger. Den formelle kompetansen har økt hos de gjenværende forskerne. 20 av 33 har dr.grad, mot 18 av 37 året før. Antall vitenskapelige rådgivere og assosierte medarbeidere har økt fra 89 til 101. Til sammen utførte disse 10 forskerårsverk i 2000. De fleste har hovedstilling ved NHH eller UiB. 11 (9) har hovedstilling ved et utenlandsk universitet, og er engasjert på deltid som Distinguished Research Fellow.

Alt i alt betyr dette at den formelle kompetansen i SNFs sentrale forskningsbase er i vekst, og trolig vil fortsette å vokse med antallet personer som nå er i kvalifiseringsstillinger. Derimot hadde SNF ved utgangen av 2000 færre forsknings- og prosjektassistenter i ulike stillingsbrøker, i alt 24 (31). Denne reduksjonen har pågått en tid, og kan i et lengre perspektiv virke negativt på SNFs fremtidige rekrutteringsbase.

Antall ansatte i administrasjon og støttefunksjoner var 19, som året før. Felleskostnadene knyttet til disse er redusert.

Arbeidsmiljøet synes godt. Sykefraværet er på 2,5 %. Virksomheten forurenser heller ikke det ytre miljø.

ÅRETS ØKONOMISKE RESULTAT

For at SNFs økonomiske resultater skal være i samsvar med virksomhetens langsiktige mål mener styret at SNF bør ha et driftsresultat på 5 % av omsetningen før tildelinger fra Fond for anvendt forskning. Driftsresultatet for 2000 er ikke i samsvar med det. Etter tildelinger fra Fond for anvendt forskning viser driftsresultatet et underskudd på 2,039 millioner kroner. Etter finansposter er under-skuddet 161.000 kroner, som dekkes ved overføring fra Fond for anvendt forskning. Styret bekrefter at forutsetningen for fortsatt drift er til stede.

Resultatet skyldes lavere omsetning på forskningsprosjektene, og at fortjenestemarginene på prosjektene er blitt redusert. Styret ser det som positivt at SNF i 2000 kan vise til mange gode faglige resultater, økt forskerutveksling med utlandet, og oppgradering av kompetansen i forskerstaben. Men det blir vanskelig å forsvare slike faglige bidrag i det lange løp dersom ikke forskningsvirksomheten igjen gir positive resultat økonomisk. Konkret vil ordningen med Fond for anvendt forskning undergraves dersom lønnsomheten i virksomheten ikke forbedres.

OMDANNING AV SNF

De siste to årene har styret arbeidet med den fremtidige organisering av forskningsvirksomheten i SNF. I 2000 vedtok styret å anbefale for rådet at forsknings-

virksomheten i SNF skilles ut i et eget aksjeselskap, med Stiftelsen SNF (Fond for anvendt forskning), NHH og UiB på eiersiden, slik at NHH framstår som hovedeier og UiB som deleier. Hensikten er å styrke det formelle grunnlaget for forskningen i SNF, slik den drives i dag. Forslaget har fått tilslutning fra SNFs stiftere, Norges Handelshøyskole og Nærings- og handelsdepartementet, fra Universitetet i Bergen og Norges forskningsråd. Rådet vedtok i november enstemmig å gjøre disse endringene. Omdanningen ligger nå hos Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet for godkjenning, før Fylkesmannen i Hordaland som siste instans må ta stilling til saken. Styret forventer at omdanningen vil få de nødvendige godkjenninger, og at den vil bli gjennomført senest fra 01.01.2002.

UTSIKTENE FOR 2001

SNF har en kompetent og motivert stab for å løse spennende forskningsoppgaver i tiden framover. Selv om prosjektinngangen for 2001 er noe lavere enn foregående år, er det pr. 1. mars 2001 allerede inngått skriftlige kontrakter på 85 % av budsjettet. SNF vil likevel legge vekt på prosjektakkvisisjon og økt forskningskapasitet for at omsetningen skal kunne økes. Samtidig må lønnsomheten i prosjektene forbedres. Styret forventer positive resultater av dette arbeidet i inneværende år, selv om full effekt ikke kan påregnes før i 2002.

Styret takker alle medarbeidere i forskning og administrasjon for godt faglig arbeid i 2000, og vil gi uttrykk for at 2001 blir et meget viktig år for å snu den økonomiske utviklingen i SNF.

Bergen, 19. mars 2001

ARNE SKAUGE

Styrets leder

KARI HOLMEFJORD

KURT JÖRNSTEN

EGIL KJERSTAD

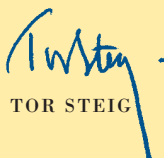
INGEBORG A. KLEPPE

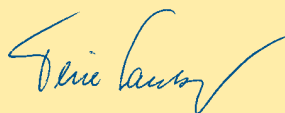
JOHAN FR. ODFJELL

GUTTORM SCHJELDERUP

TOR STEIG

TERJE VAREBERG

PER HEUM

Adm. direktør

Balanse per:

(KR. 1.000,-)

EIENDELER	Note	31.12.00	31.12.99
ANLEGGSMIDLER			
Aksjer IT Vest AS		150	
EDB-utstyr og programvare	1	1 791	2 266
Bil, inventar og innredning	1	942	835
Pensjonsmidler	2	1 524	2 611
SUM ANLEGGSMIDLER		4 407	5 712
OMLØPSMIDLER			
Kundefordringer	3	6 380	1 781
Andre kortsiktige fordringer	4	606	437
Utført, ikke fakturert arbeid	5	9 257	12 782
Kasse, bank og postgiro	6	29 621	29 078
SUM OMLØPSMIDLER		45 864	44 078
SUM EIENDELER		50 271	49 790

Resultatregnskap

(KR. 1.000,-)

DRIFTSINNTEKTER	Note	31.12.00	31.12.99
Prosjektinntekter		57 929	61 167
Grunnbevilgning	8	4 200	4 100
Andre driftsinntekter		1 645	2 538
SUM DRIFTSINNTEKTER		63 774	67 805
DRIFTSKOSTNADER			
Lønn o.a. personalkostnader	9	37 019	37 442
Avskrivning på varige driftsmidler	1	1 967	1 942
Husleie o.a. lokalekostnader		4 525	4 459
Fremmedytelser		9 021	10 475
Kompetansebidrag		540	481
Reiser, kurs, møter		6 862	5 887
Andre driftskostnader		5 879	5 676
SUM DRIFTSKOSTNADER		65 813	66 362
DRIFTSRESULTAT		-2 039	1 443
NETTO FINANSPOSTER	10	1 878	1 659
RESULTAT	7	-161	3 102

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	31.12.00	31.12.99
EGENKAPITAL			
Stiftelseskapital		200	200
Fond for anvendt forskning	7	27 088	27 249
SUM EGENKAPITAL		27 288	27 449
LANGSIKTIG GJELD			
Kompetanseforpliktelse		2 660	2 860
SUM LANGSIKTIG GJELD		2 660	2 860
KORTSIKTIG GJELD			
Leverandørgjeld		2 363	3 147
Forskudd fra kunder	5	10 296	8 481
Skyldig skattetrekk og arbeidsgiveravgift		3 278	3 111
Skyldig lønn og feriepenger		3 357	3 514
Annen kortsiktig gjeld		1 029	1 228
SUM KORTSIKTIG GJELD		20 323	19 481
SUM GJELD OG EGENKAPITAL		50 271	49 790

SPESIFIKASJONER	31.12.00	31.12.99
ANDRE DRIFTSINNTEKTER:		
Husleieinntekter	740	919
Andre inntekter	286	777
Salg publikasjoner	619	842
SUM	1 645	2 538
ANDRE DRIFTSKOSTNADER:		
EDB	1 364	1 149
Trykking, kopiering	1 172	1 046
Telefon, telefax, porto	645	679
Kantine- og velferdskostnader	724	600
Kontorrekvisita-/utstyr	206	366
Litteratur, tidsskrifter, aviser, databaser	843	939
Reklame, annonser, markedsføring	311	321
Repr./gaver, kontingenter	362	399
Andre driftskostnader	252	177
SUM	5 879	5 676
NETTO FINANSPOSTER:		
Renteinntekter	1 893	1 737
Finanskostnader	-55	-59
Agio	40	-19
SUM	1 878	1 659

Regnskapsprinsipper

KLASSIFISERING OG VURDERING AV BALANSEPOSTER

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter balansedagen. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmidler/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående.

Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap.

Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke antatt tap.

VARIGE DRIFTSMIDLER

Avskrivbart EDB-utstyr, programvare, inventar og avskrivbar innredning og transportmidler er bokført til kostpris og redusert med planmessige lineære avskrivninger. Planmessige avskrivninger er klassifisert som ordinære avskrivninger under driftskostnader.

Planmessige avskrivninger utgjør for EDB-utstyr 30%, programvare 45%, inventar og transportmidler 20%, og innredning 15-20%.

KOMPETANSEFORPLIKTELSE

Avsetning til kompetanseforpliktelse klassifiseres som langsiktig gjeld i balansen. Dette utgjør forpliktelsen overfor forskerne i form av utbetaling av lønn når opptjent kompetansetid tas ut. Avsetningen vil knytte seg til et oppnådd resultatmål i samme periode, og føres dermed i det året hvor inntekten er opparbeidet og resultatført.

PROSJEKTER

Inntektsføring av prosjektene skjer i takt med fremdriften av prosjektene. Når vurderingen av et prosjekt viser at det vil gå med tap, gjøres det avsetning for hele det forventede tap uavhengig av fullføringsgraden.

Utført, ikke fakturert arbeid vises i balansen som kortsiktig fordring. A konto betalinger og forskudd som er mottatt fra kunder, hvor fakturering overstiger utført arbeid, vises i balansen som kortsiktig gjeld.

Noter til regnskapet pr. 31. desember 2000

NOTE 1 DRIFTSMIDLER

A: INVESTERING OG SALG: (KR. 1.000,-)

År	EDB-utstyr/ programvare		Innredning/ inventar o.l.		Sum	
	Investering	Salg	Investering	Salg	Investering	Salg
1996	1.165	35	417	0	1.582	35
1997	1.837	0	597	213	2.434	213
1998	2.722	0	353	0	3.075	0
1999	1.265	0	313	0	1.578	0
2000	1.097	0	594	100	1.691	100

B: AVSKRIVNINGER: (KR. 1.000,-)

	EDB- utstyr	Program- vare	Inventar	Innredning	Bil	Sum
Anskaffelseskost 01.01.	16.672	1.291	7.215	4.380	267	29.825
Investeringer	1.097		288		306	1.691
Korreksjon – tidl. avgang	10.786	855	4.807			16.448
Avgang					267	267
Anskaffelseskost 31.12.	6.983	436	2.696	4.380	306	14.801
Avskrevet 01.01.	14.536	1.164	6.520	4.380	127	26.727
Årets avskrivninger	1.466	106	318		77	1.967
Korreksjon – tidl. avgang	10.787	857	4.809			16.453
Avgang avskrivninger					173	173
Avskrevet 31.12.	5.215	413	2.029	4.380	31	26.727
Bokført verdi 31.12.	1.768	23	667	0	275	2.733
Avskrivningssats (%)	30	45	20	20	20	

NOTE 2 PENSJONSMIDLER

Pensjonskostnader er beregnet iht NRS om pensjonskostnader med følgende forutsetninger (i %):

Diskonteringsrente ved beregning av forpliktelsene	7,0
Fremtidig lønnsutvikling	3,3
Regulering av grunnbeløp	2,5
Forventet avkastning på midlene	7,0
Regulering av pensjoner under utbetaling	2,5
Turnover synkende med alder	15,0-0,0
Tilbøyelighet til uttak av AFP fra 62 år	0,0

A: NETTO PENSJONSKOSTNAD: (KR. 1.000,-)

Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	1 292
Kapitalkostnad	1 024
Forventet avkastning midler	-1 229
Årets netto pensjonskostnad	1 087
Egenbetaling	-343
Justering midler	0
Årets netto pensjonskostnad	744

B: PENSJONSMIDLER: (KR. 1.000,-)

Nåverdi av fremtidig pensjonsforpliktelse	-16 776
Pensjonsmidler pr. 31.12.2000	19 955
Ikke resultatført estimatavvik	-1 655
Balanseførte pensjonsmidler	1 524

52 personer omfattes av ordningen. Periodisert arbeidsgiveravgift er ikke hensyntatt.

NOTE 3 KUNDEFORDRINGER

Kundefordringene er oppført i balansen til pålydende og redusert med kr 0,4 million som avsetning til tap.

NOTE 4 ANDRE KORTSIKTIGE FORDRINGER

(KR. 1.000,-)	31.12.	01.01.
Reiseforskudd	76	198
Forskudd lønn	341	99
Lån til ansatte	2	90
Forskuddsbetalte kostnader	187	50
Totalt	606	437

NOTE 5 UTFØRT, IKKE FAKTURERT ARBEID

Utført, ikke fakturert arbeid er vurdert til det laveste av produksjonsverdi og virkelig verdi. Produksjonsverdi inkluderer direkte lønn og sosiale kostnader, andre direkte kostnader og andel indirekte kostnader.

NOTE 6 KASSE, BANK OG POSTGIRO

Inkludert i beløpet er bundne midler på konto for skattetrekk med kr 2,3 million.

NOTE 7 FOND FOR ANVENDT FORSKNING

Fondsmidler 01.01.	27.249
Årets overføring	- 161
Fondsmidler 31.12.	27.088

Tildelinger fra fond for anvendt forskning er i 2000-regnskapet kostnadsført i sin helhet. Dette er endring av tidligere praksis, da kostnaden først ble bokført når den ble benyttet.

NOTE 8 GRUNNBEVILGNING

Det er for 2000 bevilget kr 4,2 million fra Norges forskningsråd.

NOTE 9 LØNNSKOSTNADER OG GODTGJØRELSER

A: LØNNSKOSTNADER:

(KR. 1.000,-)	2000	1999
Lønn	31.252	31.771
Arbeidsgiveravgift	4.420	4.628
Pensjonskostnader	744	825
Andre ytelser	603	218
Totalt	37.019	37.442

B: YTELSER TIL LEDENDE PERSONER:

(KR. 1.000,-)	Daglig leder	Styret
Lønn/honorar	691	280
Pensjonsutgifter	493	0
Andre godtgjørelser	82	0

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til nærstående parter.

C: REVISOR:

Revisjonshonorar for 2000 utgjør kr 77.000 og bekreftelser og annen assistanse fra revisor utgjør kr 22.930.

NOTE 10 NETTO FINANSPOSTER

(KR. 1.000,-)

Renteinntekter	1.893
Finanskostnader	-55
Agio	40
Netto	1.878

NOTE 11 KONTANTSTRØMANALYSE

(KR. 1.000,-)

Likvider tilført/brukt på virksomheten:

Resultat	- 161
+ Ordinære avskrivninger	1.967
- Gevinst v/salg av anleggsmidler	- 7
= Tilført fra virksomheten	1.799
+/- Endring i lager, debitorer og kreditorer	- 43
+/- Endring i andre tidsavgrensningsposter	- 558
= NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA VIRKSOMHETEN (A)	1.198

Likvider tilført/brukt på investeringer:

- Investeringer i varige driftsmidler	-1.691
+ Salg av varige driftsmidler (salgssum)	100
+/- Endring i andre investeringer	936
= NETTO LIKVIDITETSENDRING FRA INVESTERINGER (B)	- 655

NETTO LIKVIDITETSENDRING
FRA FINANSIERING (C)

	0
= NETTO ENDRING I LIKVIDER GJENNOM ÅRET (A+B+C)	543
+ LIKVIDITETSBEHOLDNING 01.01.	29.078
= LIKVIDITETSBEHOLDNING 31.12.	29.621

RÅDET FOR SNF 2000**MEDLEMMER:**

Methlie, Leif B.
professor (leder),
Norges Handelshøyskole

Brunstad, Rolf Jens
professor, NHH

Haugland, Kristen
avdelingsdirektør,
Universitetet i Bergen

Jakobsen, Stig Erik
forsker, SNF

Kallevig, Anthony
stf. avd.leder,
Landsorganisasjonen i Norge

Krohn, Conrad
Krohn Consulting AS

Lillestøl, Jostein
professor, NHH

Rognes, Jørn
professor, NHH

Rønneberg, Carl E.
adm. direktør, BKLF/NBL

Skanche, Martin
avdelingsdirektør,
Finansdepartementet

Steckmest, Elisabeth
forsker, SNF

Strøno, Olav
student, NHH

Wilhelmsen, Randi
avdelingsdirektør,
Nærings- og handels-
departementet

Aase, Magnhild Bøyum
hovedbibliotekar, NHH

STYRET FOR SNF 2000**MEDLEMMER:**

Skauge, Arne
adm. direktør (leder),
Finansnærings
Hovedorganisasjon

Holmefjord, Kari
forsker, SNF

Jørnsten, Kurt
professor, NHH

Kjerstad, Egil
forsker, SNF

Kleppe, Ingeborg Astrid
førsteamanuensis, NHH

Odfjell, Johan Fredrik

Schjelderup, Guttorm
professor, NHH

Steig, Tor
sjeføkonom, Næringslivets
Hovedorganisasjon

Vareberg, Terje
adm. direktør,
SpareBank 1 SR-Bank

DAGLIG LEDELSE

Adm. dir. Per Heum

**FORSKNINGSLEDELSEN
2000**

Senter for internasjonal
økonomi og skipsfart
Forskningsjef
Karen Helene Midelfart Knarvik

Senter for økonomisk politikk
(til 1.10.00)

Forskningsjef Kåre P. Hagen

Senter for energiøkonomi
(til 1.10.00)

Forskningsjef Einar Hope

Senter for nærings- og
arbeidsmarkedsforskning
(til 1.10.00)

Forskningsjef Kjell G. Salvanes

Senter for næringsøkonomi og
økonomisk politikk (fra 1.10.00)

Forskningsjef Lars Sørgard

Arthur Andersen & Co
Statautorisert revisor

Bredtveit 1
Postboks 4000 Drøkken
1830 Bergen

Telefon +47 55 38 38 31
Telefax +47 55 38 38 31
Org. nr. NO 810 167 007

Medlemmer av
Den norske Revisorforening

www.arthurandersen.no

REVISjonsBERETNING FOR 2000

Til rådet i Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning

Vi har revidert årsregnskapet for Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning for regnskapsåret 2000, som viser et underskudd på kr. 161.000. Vi har også revidert opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, finanssetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet. Årsregnskapet består av resultatregnskap, balanse, kontantstrømoppstilling og notisopplysninger. Årsregnskapet og årsberetningen er avgitt av stiftelsens styre og administrerende direktør. Vår oppgave er å uttale oss om årsregnskapet og øvrige forhold i henhold til revisorlovens krav.

Vi har utført revisjonen i samsvar med revisorloven og god revisjonsikk i Norge. God revisjonsikk krever at vi planlegger og utfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon. Revisjon omfatter kontroll av utvalgte deler av materialet som underbygger informasjonen i årsregnskapet, vurdering av de benyttede regnskapsprinsipper og vesentlige regnskapsestimater, samt vurdering av innholdet i og presentasjonen av årsregnskapet. I den grad det følger av god revisjonsikk, omfatter revisjon også en gjennomgåelse av stiftelsens formuesforvaltning og regnskaps- og interne kontrollsystemer. Vi mener at vår revisjon gir et forsvarlig grunnlag for vår uttalelse.

Vi mener at

- årsregnskapet er avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et uttrykk for stiftelsens økonomiske stilling pr 31. desember 2000 og for resultatet og kostnadsinngåene i regnskapsåret i overensstemmelse med god regnskapsikk i Norge
- ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god regnskapsikk i Norge
- opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, finanssetningen om fortsatt drift og forslaget til dekning av underskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

ARTHUR ANDERSEN & CO.

Jon Haugervåg
Statautorisert revisor

Bergen,
19. mars 2001

Revisjonskontor AS
Postboks 4000 Drøkken
1830 Bergen
Telefon: +47 55 38 38 31
Telefax: +47 55 38 38 31

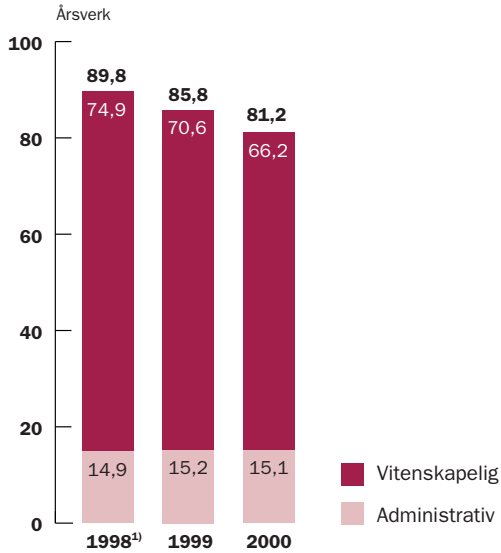
Kontor 1
4010 Stavanger
Telefon: +47 51 12 12 12
Telefax: +47 51 12 12 12

Revisjonskontor AS
Postboks 100
1401 Sandnessjøen
Telefon: +47 76 34 34 34
Telefax: +47 76 34 34 34

Revisjonskontor AS
Postboks 2000
2007 Trondheim
Telefon: +47 73 33 33 33
Telefax: +47 73 33 33 33

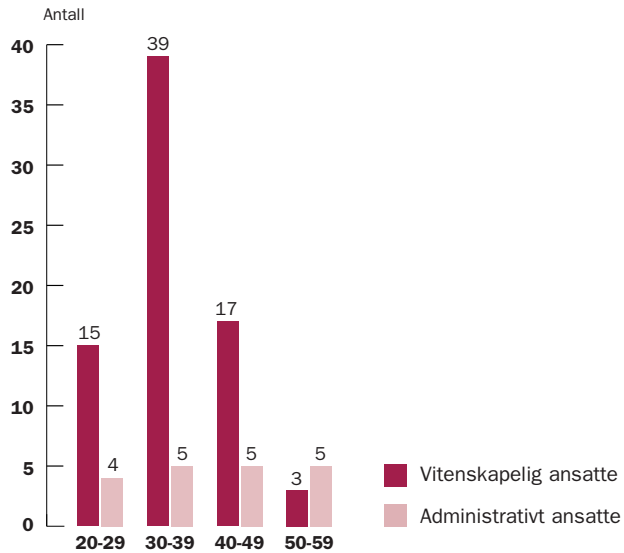
Arthur Andersen & Co. Inc.
100 North Wacker Drive
Chicago, Illinois, USA
Telefon: +1 312 540 2000
Telefax: +1 312 540 2000

ARBEIDSINNSATSEN

1) Tall for 1998 gjelder ex. SNF Oslo, nå Frischsenteret.

STABEN ETTER ALDER 2000

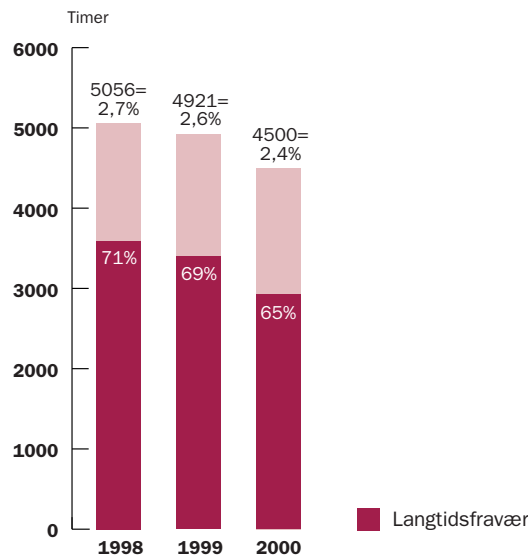

KVINNEANDEL

ÅR	% ANDEL ¹⁾
1997	30
1998	29
1999	32
2000	34

1) % av ansatte, hel- og deltid, ex permisjoner og vitenskapelige rådgivere/assosierte.

SYKEFRAVÆRET¹⁾ GÅR NED

1) Egen sykdom

Det har vært nedgang i sykefraværet ved SNF de siste årene, men nedgangen er noe mindre enn det virker pga. nedgang i antall ansatte. Også langtidsfraværet minker klart.

Konferanser/workshops 2000 med SNF som arrangør eller medarrangør

Statlig styring versus lokal beslutningsfrihet var arbeidstittel for en konferanse arrangert i samarbeid mellom SNF og NHH finansiert over det strategiske instituttprogrammet. Deltakere var forskere fra SNF, NHH, UiB og LOS-senteret foruten folk fra departementene. Formidling av kunnskapsstatus til folk i departementene var et hovedmål.

Verdiskaping, kompetanse og innovasjon – mot en ny politikk for nyskaping og næringsutvikling. SNF, STEP-gruppen og Senter for teknologi, innovasjon og kultur ved UiO arrangerte en seminarserie om dette temaet med møter 8. mai, 20. juni og 28. august i regjeringsbygget i Oslo. Hensikten med serien var å hjelpe til med å etablere noen felles referanserammer for utviklingen av en ny innovasjonsbasert næringspolitikk i Norge.

Towards an Integrated European Energy Market. SNF arrangerte 31. august og 1. september en europeisk energikonferanse i samarbeid med IAEE Norge. Konferansen samlet rundt 200 deltakere fra mange land. Sentrale tema på konferansen var ulike spørsmål knyttet til liberalisering av gass- og kraftmarkedene i Europa. Dette omfattet blant annet organisering og prising av nettverkstjenester, reguleringspolitikk, miljøpolitikk og energisituasjonen i Øst-Europa.

Et energiseminar ble arrangert på NHH i samarbeid mellom SNF og NHH den 30. august for deltakere på den europeiske energikonferansen.

European Urban and Regional Studies Conference ble arrangert på Voss 14.-17. september i samarbeid mellom University of Durham, SNF og seksjon for geografi ved NHH. Konferansen er den tredje i rekken og et bidrag til internasjonal nettverksbygging blant akademikere

på fagområdet økonomisk geografi. 76 deltakere var samlet fra Europa, Japan og Nord-Amerika.

EVA-seminaret. Forum for evaluering av strategier og virkemidler for næringsutvikling avviklet sitt årlige seminar i Bergen 21. og 22. september med SNF som arrangementsansvarlig. Forumet er kommet i stand på initiativ fra SND og NFR og går på rundgang til sentrale forskningsinstitusjoner. Ca 55 personer deltok, heriblant noen utenlandske.

Institutional and Cultural Dimensions of Service var tittelen på en konferanse som ble arrangert på NHH 5.-6. oktober. Konferansen som er den 10. i rekken ble arrangert av The Network on Services and Space, RESER, med støtte fra Fond for anvendt forskning ved SNF. RESER-konferansen er en årlig plattform og møteplass for europeiske forskere og politikere som er spesielt opptatt av ulike sider ved tjenesteyting.

Economics and the Common Fisheries Policy. En workshop med denne arbeidstittelen ble holdt i Bergen 26.-28. oktober som en del av EUs FAIR program, i samarbeid med Senter for fiskeriøkonomi og med flere av senterets forskere som innledere.

Reiselivsseminar. I tilknytning til forskningsprogrammet i reiseliv (Norges forskningsråd, avdeling for Kultur og samfunn) arrangeres det årlig et seminar der reiselivsforskere fra SNF/NHH og BI deltar. Hensikten med seminaret er å utveksle kunnskap og erfaringer fra de totalt seks prosjektene det arbeides med. I år 2000 var det SNF som sto for arrangementet, og seminaret fant sted 2. og 3. november i Karl Borch auditoriet. Totalt deltok cirka 20 personer på seminaret, inkludert representanter fra NFR og næringer.

Formidling og konferanser 2000 – en oversikt

PUBLISERTE ARBEIDER:

	1999	2000
Rapporter	72	83
Interaktiv	2	1
Arbeidsnotater	71	89
Internasj. vit. artikler	50	33
Norske vit. artikler	25	43
Øvrige arbeider	61	53
Bøker	2	3
Sum utgivelser	283	305

KONFERANSER:

	1999	2000
Fagkonferanser; presentasjon av paper	103	102
Brukerrettede konferanser; presentasjon av innlegg	50	85
Konferanser med SNF som (med-)arrangør	11	8

SNF-BULLETIN:

	1999	2000
Antall nummer	4	4
Opplag	1700	1700

Internasjonale forskningspriser 2000

Seniorforsker ved SNF, **Erling Moxnes**, har blitt tildelt The Jay Wright Forrester Award 2000 for det beste publiserte arbeid innen fagfeltet systemdynamikk over de siste fem år. Prisen ble gitt for artikkelen "Not only the tragedy of the commons, misperceptions of bioeconomics" publisert i Management Science (1998, Vol. 44 no 9, s. 1234-1248).

Forskningsjef ved SNF, professor **Rögnvaldur Hannesson** mottok i juli prisen "Distinguished Service Award 2000" for *his outstanding contribution in fisheries economics, management and trade and to IIFET*. Prisen ble utdelt av International Institute of Fisheries Economics and Trade (IIFET).

Avgang og tilvekst av faglig personell 2000 (1999)

Til/fra	Avgang		Tilvekst ¹⁾	
Næringsliv	3	(0)	0	(3)
Univ. og høyskoler	6	(5)	6	(6)
Andre forskn.institusj.	0	(1)	1	(1)
Off. virksomhet	0	(0)	0	(1)
Utlandet	0	(1)	3	(0)
Annet	0	(1)	0	(0)
Nyutdannet	-	-	2	-
Sum	9	(8)	12	(11)

1) Tilvekst: Avtale utover 6 mnd.

Avgang: Ansatt mer enn 6 mnd., regnet det året de formelt slutter.

Personer i bistilling er ikke regnet med.

Som tidligere år er det universiteter og høyskoler som utgjør såvel rekrutteringsbase som avtaker av forskere ved SNF. Tidligere år har vi også hatt en viss tilvekst fra næringslivet, mens strømmen i år har gått motsatt. Det er netto tilvekst også i år.

Doktorgrader 2000

Rune Jansen Hagen disputerte 28. januar for doktorgraden ved NHH. Jansen Hagen er forsker ved Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk ved SNF.

Mette Bjørndal disputerte 17. mars for doktorgraden ved NHH. Bjørndal er tilknyttet Senter for finansiell økonomi ved SNF.

Herbjørn Nysveen disputerte 18. mars for doktorgraden ved NHH. Nysveen er forsker ved Senter for strategi og ledelse ved SNF.

Alexander W. Cappelen disputerte 20. juni for doktorgraden ved NHH. Cappelen var ansatt ved SNF.

Beate Elstad (34) disputerte 20. oktober for doktorgraden ved NHH. Elstad har vært stipendiat ved NHH/SNF.

Erik Døving (33) disputerte 26. oktober for doktorgraden ved NHH. Døving er forsker ved Senter for strategi og ledelse ved SNF.

Herbjørn Nysveen
– en av årets doktorander

Europeisk energikonferanse i Bergen

Energikonferansen "Towards an Integrated European Energy Market" ble avholdt i Bergen den 31. august og 1. september i fjor. Mens bergenserne feiret kulturbyår diskuterte de 190 deltakerne fra inn- og utland ulike energimarkedsløsninger i Europa. Og arrangørene SNF ved Senter for energiøkonomi og IAEE Norge var fornøyd med oppslutningen.

Det ble en svært vellykket konferanse, sier professor Einar Hope ved Senter for næringsøkonomi og økonomisk politikk. Som leder for arrangementskomiteen var han blant dem som arbeidet i flere måneder for å få alt i havn, og som glad kunne konstatere at arbeidet ikke hadde vært forgjeves. Dette var nemlig første gang man arrangerte en slik stor europeisk energikonferanse, og når tilbudet av ulike konferanser er stort, var en usikker på hvordan responsen ville bli. – Vi håpet vi skulle få 100 deltakere, så responsen oversteg langt våre forventninger, smiler han. Og forteller hvordan

konferansen egentlig kom i gang:

SNF TAR INITIATIV International Association for Energy Economics (IAEE) er en

verdensomspennende organisasjon med avdelinger i mer enn 60 land, forklarer Hope. Årlig arrangerer de en verdenskonferanse om tema innen energisektoren, og i år er denne konferansen lagt til Houston. I tillegg arrangeres noen regionale konferanser. I Nord-Amerika (Canada + USA) har man for eksempel holdt store årlige konferanser. Utviklingen i det europeiske energimarkedet gjorde at vi følte

det var viktig å etablere en tilsvarende årlig europeisk konferanse, som kunne gå på rundgang i de ulike land. Og som tenkt så gjort; IAEE ble kontaktet og gav sin tilslutning, og dermed var arbeidet i gang.

FORNØYDE DELTAKERE

– Energiforskning har alltid vært et eget forskningsområde ved SNF, så for oss var dette en god mulighet til å markere vår forskning. I samarbeid med NHH arrangerte vi derfor et eget energiseminar for deltakerne den 30. august, hvor vi presenterte SNFs forskning. Dette ble holdt på Høyskolen, mens selve hovedkonferansen ble holdt i Grieghallen. Med fokus på markedet, nettverk og miljøpolitikk tok konferansen opp aktuelle tema som liberalisering av gass- og kraftmarkedene i Europa, nettverksorganisering og prising, reguleringspolitikk og energisituasjonen i Øst-Europa, ramser Hope opp. – Deltakerne var aktive, og det var gledelig å se hvor mye forskning og aktivitet som foregår på området. Blant annet fikk vi inn hele 90 papers med forskningsartikler, noe som var mer enn vi hadde regnet med.

– Victor D. Norman var en av innleiderne, og interessen for konferansen ble nok heller ikke mindre av at navn som James Hoecker

PROFESSOR
Einar Hope

(leder for U.S. Federal Energy Regulatory Commission), Angel Tradacete (EU-kommisjonen), Balbir Singh (SNF), Pieter Van der Meiren, Olav Fjell (Statoildirektør) og professor Bill Hogan stod på talerlisten, må en vel legge til. Og gallamiddagen som ble arrangert for

alle deltakerne i Håkonshallen var selvsagt et høydepunkt. – Alt i alt var ble det hele svært vellykket, også når det gjelder faglig utbytte, sier en fornøyd Hope, og forteller om utelukkende positiv respons fra deltakernes side. – Arrangementskomiteen med Jostein Skaar, Anne Kristin Wilhelmsen og Kellis Akselsen i spissen gjorde en kjempejobb, understreker han.

POLSK EFFEKTIVITET

All positiv respons til tross; – så langt ser det ikke ut til at SNFs initiativ om en årlig europeisk energikonferanse blir fulgt opp, i alle fall ikke for 2001. – Skuffende, sier Hope, og forteller at det ble vedtatt av IAEE Europa at neste konferanse skulle holdes i Gdansk i Polen, delvis som en gest til Øst-Europa. En arrangementskomitee ble også utpekt, men nå er vi alt kommet til mars uten at vi har hørt noe, legger han til, og tviler nok på at det blir noen polsk fortsettelse dette året.

Deltakere på den første årlige energikonferansen: Einar Hope, James Hoecker, Angel Tradacete, Lars Bergman

SNF i den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren

Økonomisk og samfunnsfaglig forskning i Norge finner sted ved universiteter og høyskoler, i egne forskningsinstitutter, og i bedrifter. SNF inngår i instituttsektoren. På oppdrag fra Norges forskningsråd utarbeider Norsk institutt for forskning og utdanning (NIFU) hvert år en oversikt over virksomheten til forskningsinstitutter som Forskningsrådet har et definert basisbevilgningsansvar for. SNF inngår i denne oversikten, men ikke tilsvarende institusjoner som SEFOS og Frischsenteret. Oversikten er likevel interessant med tanke på hvordan SNF står i det store bildet av den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren i Norge.

alt inngår 29 forskningsinstitutter i oversikten. 12 er regionale forskningsinstitusjoner, mens 17 har et mer nasjonalt anliggende. Tallene for 2000 ble samlet inn tidlig i år, og er derfor i noen grad foreløpige. De bekrefter imidlertid situasjonen fra tidligere år.

SNF ER DEN STØRSTE

Målt etter omsetning og antall forskerårsverk (tabell 1) er SNF det største av forskningsinstituttene, noe større enn Norsk institutt for

TABELL 1:
DE 10 STØRSTE SAMFUNNSVITENSKAPELIGE FORSKNINGSINSTITUTTENE, 2000

	Forsker- årsverk	Omsetning mill. kr
SNF	66 ¹⁾	65,7
NOVA	66	51,4
Fafo	63	61,9
TØI	58	54,2
Allforsk	54	38,2
NIFU	43	32,7
Rogalands- forskning	42	38,0
ISF	41	33,7
SIFO	39	31,4
Agderforskning	37	40,8

1) Tallene er lavere enn hva som faktisk er tilfelle. Men det var dette som ble rapportert inn. Tilsvarende forskjeller kan også gjøre seg gjeldende for de andre instituttene uten at vi kan ta hensyn til det. Derfor holder vi oss til opplysningene slik de blir presentert i Årsrapport 2000 fra Norges forskningsråd.

TABELL 2:
KOMPETANSE OG KOPLINGER TIL U&H-SEKTOREN, 2000

	SNF	Andel av instituttsektoren
Antall forskerårsverk	66	7,3%
Antall i hovedstilling med dr.grad	24	14,4%
Antall årsverk utført av forskere med hovedstilling i U&H-sektoren	10	21,3%
Antall årsverk utført i prosjekter hvor det deltar personer med hovedstilling		
- i norsk U&H-sektor	24	42,1%
- ved utenlandsk universitet	9	22,6%
Avgang av forskere til U&H-sektoren	6	16,7%
Tilgang av forskere fra U&H-sektoren	6	18,2%

forskning om oppvekst, velferd og aldring (NOVA), Transportøkonomisk institutt (TØI) og Forskningsstiftelsen Fafo. SNF er også det eneste som er spesielt rettet inn mot forskning på økonomi og næringsliv.

HØY FORMELL KOMPETANSE OG TETTE KOPLINGER TIL AKADEMIA

SNF utgjør 7-8% av den samfunnsvitenskapelige instituttsektoren i Norge målt etter andel av omsetning og forskerårsverk (tabell 2). Ut fra gjennomsnittsbetraktninger ligger SNF langt over dette når vi ser på formell kompetanse og relasjoner til universitets- og høyskolesektoren, hvilket for SNF særlig betyr i forhold til Norges Handelshøyskole og i mindre grad i forhold til Institutt for økonomi ved Universitetet i

Bergen, men også i forhold til utenlandske forskningsmiljøer. Ingen andre institutter har så mange i hovedstilling med dr.grad som SNF, og ingen har så omfattende forbindelser med universiteter og høyskoler. Heller ikke i relativ forstand er det noen som på langt nær har så tette forbindelser til akademia som SNF, mens SNF rangerer som nr. 7 når vi ser på andelen ansatte i hovedstilling med dr.grad. Tar vi hensyn til at en langt større del av årsverkene i SNF utføres av ansatte med hovedstilling i universitets- og høyskolesektoren enn i noen av de andre forskningsinstituttene, ligger SNF helt i toppen når det gjelder dr.gradskompetanse som engasjeres i oppdragsforskningen.

Forts. neste side

TABELL 3:
PUBLIKASJONER OG FINANSIERING, 2000

	SNF	Andel av instituttsektoren
Antall publikasjoner i egen rapportserie	172	20,7%
Antall artikler i vitenskapelige tidsskrifter		
- utenlandske med referee	33	14,3%
- norske med referee	36	32,1%
Prosjektinntekter (mill. kr.)		
- Norges forskningsråd	27,8	17,1%
- Næringslivet	18,1	18,7%
- Offentlig forvaltning	8,1	3,3%
- Utlandet	2,4	4,8%
Basisbevilgninger (mill. kr.)	5,7	3,3%

**HØY FORSKNINGSPROFIL
OG KLAR NÆRINGS-
ORIENTERING**

SNFs forskning presenteres i et stort antall publikasjoner, hvorav hovedtyngden rapporteres i egen publikasjonsserie (tabell 3). Antall artikler i vitenskapelige tidsskrifter er også høyt sammenliknet med gjennomsnittet for de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene. Antall artikler varierer selvsagt fra år til annet, men SNF har de senere årene hatt flere enn noe annet institutt, og er i toppskiktet også i relativ forstand når vi ser på antall artikler pr. forskerårsverk.

Denne forholdsvis klare forskningsprofilen viser seg igjen i finansierungsstrukturen, selv om basisfinansieringen er lav sammenliknet med det store flertallet av samfunnsvitenskapelige forskningsinstitutt. Derimot har SNF mer prosjekt-

finansiering fra Norges forskningsråd enn noen av de andre instituttene, og samtidig betydelig mer finansiering fra næringslivet. Begge finansieringskildene legger til rette for høy forskningsprofil i og med at mye av næringslivsfinansieringen knytter seg til flerårige samarbeidsavtaler om forskning; med Telenor om tele- og nettverksøkonomi, med Statoil om energiøkonomi og med Norges Rederiforbund om internasjonal økonomi og skipsfart. I langt mindre grad enn for de andre forskningsinstituttene består SNFs prosjektportefølje av mer utredningspregete oppdrag for offentlig forvaltning.

**MER Å GJØRE I FORHOLD TIL
UTLANDET**

Forskningsmessig har SNF et ganske betydelig samarbeid med utenlandske fagmiljø, noe som går fram

av opplysningene om antall årsverk som arbeides i prosjekter hvor forskere med hovedstilling ved et utenlandsk universitet deltar (Tabell 2) og om vitenskapelig publisering i internasjonale tidsskrifter (Tabell 3). Men fortsatt er finansieringen fra utlandet lav, og relativt sett lavere i SNF enn for de samfunnsvitenskapelige forskningsinstituttene på gjennomsnittet, selv om den også der gjennomgående er på et ganske lavt nivå. Det gjelder også forskerutveksling med utlandet, hvor det i 2000 var en positiv utvikling i SNF. 3 utlendinger hadde forskningsopphold i miljøet på minst 2 måneder, mens 4 med hovedstilling i SNF hadde tilsvarende forskningsopphold i utlandet. Dette er over instituttgjennomsnittet, men likevel forholdsvis lavt. Det er også flere institutter som kan vise til relativt større forskerutveksling med utlandet enn SNF, særlig hva gjelder egne forskere med lengre utenlandsopphold.

I betydelig grad synes det å henge sammen med omfanget på basisfinansiering til instituttene, noe SNF søker å kompensere ved å disponere frie midler (Fond for anvendt forskning) som vi genererer fra forskningsvirksomheten.

Et internasjonalt senter

Forts. fra side 8

kontinentet integreres bedre med sjøtransport.

FORMIDLING ER VIKTIG

– Jeg føler vi er kommet betydelig lenger når det gjelder formidlingskanaler, og har derfor markert oss godt i media, forteller forskningsjefen. Tradisjonell formidling som rapporter og artikler er selvsagt viktige som sådan, men seminarer, målrettede brukerkonferanser og en stab med foten innenfor en rekke offentlige råd, utvalg og ekspertgrupper, medfører et godt dekningsfelt. SIØS har også fått et eget nyhetsbrev, som så dagens lys i mai i fjor. Populærvitenskapelige artikler på glanset papir skal nå gi både eksisterende og nye brukere smakebiter og innblikk i hva senteret forsker på.

INNTAR SJEFSROLLEN

Det er kanskje ikke så vanskelig å forstå, likevel, det faktum at det lille senteret i det lille landet helt nord i Europa nylig fikk sjefsrollen i et stort europeisk forskningsprogram. Sponset av EU skal altså SIØS med en ikke ukjent Victor D. Norman i spissen de neste fire årene lede nettverket The Economic Geography of Europe. – ”Et forskningsnettverk som stimulerer både NHH og kolleger i hele Europa” uttalte den samme Norman etterpå i NHH-magasinet Silhuetten. Utvilsomt en fjør i hatten for NHH og SNF, og ikke minst for SIØS. Som Karen Helene Midelfart Knarvik selv sier: – Det er alltid hyggelig når en lykkes med det en har jobbet med, og vi har fått tilslaget på det meste av forskningsprogrammer, så vi har grunn til å være fornøyd, smiler hun.

Nytt senter med bredt forskningsfelt

Forts. fra side 10

telefonen er blitt allemannseie, og et av de aktuelle temaene en har sett nærmere på det siste året er hvordan konkurransen mellom mobiloperatørene påvirker prisene. Utformingen av de todelte pristakstene (starttakst + minuttpris) er essensielt for en mobiloperatør, som ved å tilby en jungel av abonnementstyper selvsagt ønsker å kapre flest mulig av oss mobiltelefonavhengige forbrukere. Det har også vært forsket på hvordan deregulering påvirker de nasjonale monopolene, slik vi har sett det her hjemme mellom bl.a. Telenor og Telia.

GASSMARKEDET AKTUELT

Energiøkonomi er som nevnt et forskningsområde som favner over flere sentre på SNF. I løpet av det siste året har det vært stor aktivitet for å generere nye prosjekter på dette forskningsfeltet, forteller Sjørgard, og i år begynner vi å se fruktene av det i form av nye prosjekter som startes opp. – SNF spilte en viktig rolle under liberaliseringen av kraftmarkedet i Norge, og forskning rundt organisering, regulering og prising av kraftmarkedet står fortsatt sentralt. Nylig ble en langsiktig avtale mellom Statoil og SNF fornyet. Fokus fremover i den avtalen vil være mot de utfordringer Statoil vil møte når det europeiske energimarkedet liberaliseres. Dette vil bidra til å dreie vår forskning fra elektrisitet- mot gassmarkedet, og ikke minst mot samspillet mellom de ulike energibærerne. Vi har også prosjekter for andre store aktører i energisektoren, som for eksempel Statkraft, Shell og Statnett.

STORE KONFERANSER

Den årlige internasjonale konferansen for energiøkonomer ble avholdt i Bergen i august, og SNF stod som arrangør. Denne konferansen samlet flere hundre deltagere, forteller Lars Sjørgard.

Månedet etter var vi, i samarbeid med University of Durham og seksjon for geografi ved NHH, vertskap for en internasjonal geografikonferanse på Voss. Flere mindre konferanser og workshops er også organisert i løpet av året, og han avslutter: – Det er viktig med et stort internasjonalt nettverk, å presentere vår forskning på internasjonale konferanser og å publisere den i internasjonale tidsskrifter. På den måten er det mulig å få tidlig innsikt i den forskning som skjer internasjonalt, bringe denne kunnskap hjem til Norge, og ikke minst få en kvalitetssjekk på vår egen forskning.

Doktorgradsfabrikken

Forts. fra side 16

REKLAME PÅ INTERNETT

– Internett gir nye muligheter for markedskommunikasjon, noe senteret er opptatt av. Innenfor hovedområdet Elektronisk handel har man sett på hvordan reiselivsbedrifter kan bygge merkerelasjoner via internett. Et annet prosjekt har sammenlignet internett som reklamekanal med radio og trykte medier. Resultatene viser at reklame som formidles via internett har positiv effekt på mottakerne, men at det er få forskjeller mellom de tre mediene når det gjelder evne til å formidle reklame på en overbevisende måte.

Senterets største oppdragsgiver er Norges forskningsråd, og Haugland satser også bevisst på å inngå langvarige samarbeid med bedrifter.

– Oppdragssituasjonen har vært god i flere år, men vi merker nå at konkurransen er blitt sterkere. Utfordringen framover blir derfor å sikre senteret flere oppdrag, spesielt fra næringslivet, for prosjektene står ikke lenger og venter, avslutter forskningsjefen.

Publikasjoner 2000

Internett

Du finner fullstendig publikasjonsliste med flere søkemuligheter, bl.a. etter forfatter og år. Det er mulig å ta utskrift av rapportene (PDF-fil) direkte fra hjemmesiden. (Gjelder rapporter utgitt etter 01.01.2000)

www.snf.no

Rapporter, CD-ROM

Kr. 180,-

Arbeidsnotater

Kr. 80,-

Andre

Gratis

Bøker

Einar Hope:
Studier i markedsbasert kraftomsetning og regulering.
Bergen: Fagbokforlaget.

Einar Hope (red.):
Competition Policy Analysis.
London: Routledge.

Leif B. Methlie (red.):
The New Economy – drøm eller virkelighet?
SNF årbok 2000, Bergen: Fagbokforlaget.

Rapporter

- R01/00** Espen Henriksen, Egil Matsen og Øystein Thøgersen:
Diversifisering av oljeprisisiko ved finansielle instrumenter
- R02/00** Odd Nordhaug:
Norske regnskapsbyråer: Verdiskapere i SMB-sektoren
- R03/00** Tore Nilssen and Lars Sørgard:
The Television Industry: The Interplay between Products, Advertising, and Programme Quality
- R04/00** Petter Osmundsen og Bjørn Torgriksen:
Aksjeopsjoner som insentivinstrumenter for ledere under skiftende skatteregler
- R05/00** Marie Christine Monfort:
The French Market for Mussels: Dominant Features, Competitive Forces and Prospects
- R06/00** Kenneth Fjell, Afsaneh Bjorvatn, Kåre P. Hagen og Grete Rusten:
Samfunnsøkonomiske virkninger av den statlige virkemiddelbruken på postområdet
- R07/00** Trygve Stene:
Entry Barriers and Concentration in Chemicals Shipping
- R08/00** Mette Bjørndal:
Topics on Electricity Transmission Pricing
- R09/00** Kjell Grønhaug, Leif E. Hem og Herbjørn Nysveen:
Reklamemarkedet: Konkurransmessige synspunkter og delmarkeder
- R10/00** Espen Bratberg, Tor Helge Holmås and Øystein Thøgersen:
Assessing the Effects of Early Retirement Programs
- R11/00** Lars Mathiesen:
Numerisk modellering av markeder med differensierte produkter
- R12/00** Bente Risvold:
Bonusprogram og konkurransen i det norske luftfartsmarkedet
- R13/00** Eline van der Heijden and Erling Moxnes:
Leadership and Following in a Public Bad Experiment
- R14/00** Erling Moxnes:
Diffusion of Environmental Policies; Bayesian Learning or Heuristics?

- R15/00** Erling Moxnes and Eline van der Heijden:
The Effect of Leadership in a Public Bad Experiment
- R16/00** Frank Asche, Holger Donath, Robert J. Johnston og Cathy R. Wessels:
Miljømerking av fisk
- R17/00** Dag Morten Dalen:
Regulering og internasjonal regelverkskonkurranse i finansnæringen
- R18/00** Kjell J. Sunnevåg:
Utforming av anbuds konkurranser i samferdselssektoren
- R19/00** Kenneth Fjell, Kåre P. Hagen og Geir Mo Johansen:
Krysssubsidiering – operasjonaliserbar definisjon og samfunnsøkonomisk ønskelige tiltak
- R20/00** Siv Marina Karlsen:
The Internationalisation Process: A Relationship Approach. A Study of Close Customer Relations' Impact on an Industrial Firm's Pace of Internationalisation
- R21/00** Per E. Pedersen og Leif B. Methlie:
Tjenesteintegrasjon i elektronisk handel
- R22/00** Stig-Erik Jakobsen:
Verdikjedekoplinger og nettverk blant bedrifter i Bergensregionen
- R23/00** Stig-Erik Jakobsen:
Stabilitet og endring i lokaliseringsmønsteret for næringslivet i Bergen
- R24/00** Atle Minsaas, Petter C. Omtvedt, Sigbjørn Sødal og Tor Wergeland:
Fremtidig utvikling i skipsfarten og skipsfartens markeder
- R25/00** Tom Colbjørnsen i samarbeide med Iver Bragelien, Frøystein Gjesdal, Kåre P. Hagen, Per Heum og Kjell G. Salvanes:
RESULTATAVHENGIG BELØNNING. En utredning skrevet for Kredittkassen
- R26/00** Leif E. Hem, Nina M. Iversen og Sven A. Haugland:
Konkurranseskraften til norske finansinstitusjoner. Kriterier som norske bedrifter vektlegger ved valg av norske eller utenlandske leverandører av finansielle tjenester
- R27/00** Kjell Arne Brekke and Erling Moxnes:
Do Numerical Simulation and Optimization Results Improve Management? Experimental Evidence
- R28/00** Torstein Nesheim:
Samarbeid mellom bedrifter innen kunnskapsintensiv forretningsmessig tjenesteyting: Teoretiske perspektiver og et "case"
- R29/00** Arild Aakvik og Svenn-Åge Dahl:
Evaluering av Arbeidsmarkedsbedriftene som attføringstiltak
- R30/00** Frank Asche, Petter Osmundsen and Ragnar Tveterås:
European Market Integration for Gas? Volume Flexibility and Political Risk
- R31/00** Trond Pedersen:
Påvirkes gifte kvinners yrkesdeltakelse av ektefellens inntekt?
- R32/00** Per Heum, Eirik Vatne og Frode Kristiansen:
Internasjonalisering av norsk petrorettet næringsliv
- R33/00** Ola Kvaløy:
Economic Organization of Specific Assets in the Offshore Industry
- R34/00** Herbjørn Nysveen:
Reiselivsprodukter og markedskommunikasjon. En sammenligning av reklame formidlet i trykt medium, radio og Internett
- R35/00** Espen R. Henriksen:
International Multi-Plant Production: Theory, Evidence and Proposals for Further Research on Multinational Companies with Headquarters in Norway
- R36/00** Lars Mathiesen and Lars Sørgard:
Simulating the Effects of an Acquisition in the Ferry Market
- R37/00** Herbjørn Nysveen, Per E. Pedersen og Helge Thorbjørnsen:
Hvordan kan reiselivsbedrifter bygge merke-relasjoner via Internett? Teoretiske og metodiske tilnærminger
- R38/00** Karen Helene Midelfart Knarvik, Henry G. Overman, Stephen J. Redding and Anthony J. Venables:
The Location of European Industry
- R39/00** Svenn-Åge Dahl:
Eldre arbeidstakeres stilling på arbeidsmarkedet. En litteraturstudie
- R40/00** Rune Jansen Hagen:
The Electoral Politics of Public Sector Institutional Reforms
- R41/00** Akemi Nakamoto:
The Japanese Seafood Market

- R42/00** Robert J. Johnston, Cathy R. Wessells, Holger Donath and Frank Asche:
Measuring Consumer Preferences for Ecolabeled Seafood: An International Comparison
- R43/00** Stig-Erik Jakobsen og Ove Osland:
Kinoens betydning for bykjernen. En analyse av næringsmessige og kulturelle ringvirkninger av kinodrift i Bergen
- R44/00** Tom Eldegard:
Enøk og fornybar energi i Bergensregionen. En kompetanseoversikt
- R45/00** Frank Asche, Petter Osmundsen and Ragnar Tveterås:
Market Integration for Natural Gas in Europe
- R46/00** Olav A. Kvitastein, Rune Lines, Trond Hammervoll, Anita Tobiassen og Torstein Nesheim:
Evaluering av omstillingsprogrammet for verkstedindustrien i Sør-Troms og nordre Nordland
- R47/00** Hans Fehr, Wenche Irén Sterkeby and Øystein Thøgersen:
Social Security Reforms and Early Retirement
- R48/00** Trygve Munkebye Osvoll:
Konkurransen mellom norske internettleverandører
- R49/00** Frøystein Gjesdal:
Lønnsomheten i petroleumsnæringen 1981-97
- R50/00** Trond E. Olsen and Petter Osmundsen:
Sharing of Endogenous Risk in Construction
- R51/00** Petter Osmundsen, Magne Emhjellen og Morten Halleraker:
Transnasjonale selskapers investeringsallokering – Fokus på finansielt volum
- R52/00** Tom Eldegard og Frode Kristiansen:
Kostnadsnøkler og lokale ruter
- R53/00** Akemi Nakamoto:
Det Japanske Sjømatmarkedet
- R54/00** Helge Bremnes, Øystein Gjerde and Frode Sættem:
Linkages among Interest Rates in the United States, Germany and Norway
- R55/00** Øystein Gjerde, Kjell Henry Knivsfå and Frode Sættem:
The Stock Market and Investment in the Small and Open Norwegian Economy
- R56/00** Birgitte Engen Eriksen:
Grovfôr eller kraftfôr? – Kartlegging av substitusjonsmulighetene ved føring av melkekyr i Norge
- R58/00** Tore Hundsnes:
The Management of Complexity
- R59/00** Torstein Nesheim og Kjell Vathne:
Konkurransesutsetting og bestiller-utfører organisering i norske kommuner
- R60/00** Tom Eldegard:
Effektivitet og kvalitet i kommunal tjenesteyting. En gjennomgang av aktuelle prosjekter i regi av KS-Forskning
- R61/00** Ellen Maren Dalland:
Norske rederiers multinasjonale virksomhet. Et studium av omfang og sammensetning av multinasjonal virksomhet hos norske rederier
- R62/00** Erik Gulbrandsen:
Norske rederiers multinasjonale virksomhet – en casestudie av underleverandørers direkteinvesteringer
- R63/00** Christine C. Akselsen:
Localization and Foreign Direct Investment – Exemplified by Norwegian Shipping in Singapore
- R64/00** Nina Minde:
Dunning's Eclectic Paradigm Applied on Jotun Thailand
- R65/00** Kaj W. Halvorsen:
Norske shippingsselskapers lokaliseringsbeslutninger i Sørøst-Asia
- R66/00** Jorun Titlestad Gjelsvik:
Norske rederiers multinasjonale virksomhet – en casestudie av norske skipsutstyrsleverandørers internasjonalisering
- R67/00** Bengt Neteland:
Skipsfinansiering og norske rederiers multinasjonale virksomhet
- R68/00** Stig Tenold:
Changes in the Distribution of the World Fleet, 1970-87
- R69/00** Stig Tenold:
A Most Convenient Flag – The Development of the Singapore Ship Registry, 1969-82
- R70/00** Hans Jarle Kind and Siri Pettersen Strandenes:
Causes and Effects of FDI by the Norwegian Maritime Industry
- R71/00** Espen R. Henriksen, Karen Helene Midelfart Knarvik og Frode Steen:
Forskning og utvikling i de maritime næringene

Arbeidsnotater

- R72/00** Kjell Henry Knivsflå, Linda Rud og Frode Sættem:
Kapitalnettverk for små og mellomstore bedrifter
- R73/00** Siri Pettersen Strandenes:
Quality Incentives Pay-off?
- R74/00** Elisabeth Almeland:
En komparativ landstudie av reguleringssystemer i meierisektoren
- R75/00** Herbjørn Nysveen og Leif B. Methlie:
Norske reiselivsbedrifter på Internett. Tilbud av distribusjons- og verdiøkende tjenester
- R76/00** Leif B. Methlie, Herbjørn Nysveen og Per E. Pedersen:
Kundeatferd ved bruk av nettbank og andre kanaler. Utvikling i kundeatferd fra januar 1998 til oktober 2000
- R77/00** Torgeir Øines:
Sofia-protokollen om stabilisering av NOx-utslipp. En økonometrisk evaluering
- R78/00** Andreas Haufler, Guttorm Schjelderup and Frank Stähler:
Commodity Taxation and International Trade in Imperfect Markets
- R79/00** Tone M. Sønstabø:
Bistand og insentivproblemer. Med fokus på IMF og Verdensbanken
- R80/00** Eivind Farstad:
ADMINISTRATIVE PRINCIPLES FOR NATIONAL TOURISM ORGANIZATIONS. A Study of the Effects of the Budgeting Principle, Funding Source, and Organizational Control on the Organization's Market Orientation, Operational Freedom, and Long-Term Planning Ability
- R81/00** Lars Mathiesen:
A Steel Industry Model
- R82/00** Ottar Mæstad, Annika Evensen, Lars Mathiesen and Kristian Olsen:
International Climate Policy – Consequences for Shipping
- R83/00** Einar Breivik:
Brand Strategies and Brand Effects in Industrial Markets
- R84/00** Leif K. Sandal og Stein Ivar Steinshamn:
Dynamiske adaptive miljøavgifter
- A01/00** Paul N. Gooderham og Odd Nordhaug:
Strategisk innstilling og kompetanseutvikling i norske regnskapsbyråer
- A02/00** Paul N. Gooderham og Odd Nordhaug:
Regnskapsføreren som verdiskapingsagent: Status og muligheter
- A03/00** Magne Supphellen and Terri L. Rittenburg:
Consumer Ethnocentrism in Evaluations of Superior Foreign Brands and Inferior Domestic Brands: A Study of Polish Consumers
- A04/00** Roar Os Ådland:
Technical Trading Rule Performance in the Second-Hand Asset Markets in Bulk Shipping
- A05/00** Roar Os Ådland:
A Non-Parametric Model of the Timecharter-Equivalent Spot Freight Rate in the Very Large Crude Oil Carrier Market
- A06/00** Annika Jaersen Evensen:
Klimapolitikkens betydning for konkurransen mellom sjø- og landtransport
- A07/00** Øyvind Helgesen:
ARE LOYAL CUSTOMERS PROFITABLE? Customer Satisfaction, Customer Loyalty and Customer Profitability at the Individual Level
- A08/00** Henry G. Overman and Diego Puga:
Unemployment Clusters across European Regions and Countries
- A09/00** Sven Modell and Alina Lee:
Decentralization and Reliance on the Controllability Principle in the Public Sector: An Exploratory Study
- A10/00** Alina Lee and Sven Modell:
The Coordinating Role of Budgetary Participation: Rationalistic and Institutional Perspectives
- A11/00** Ottar Mæstad:
Timber Trade Restrictions and Tropical Deforestation: A Forest Mining Approach
- A12/00** Øystein Foros, Hans Jarle Kind and Lars Sørgaard:
Access Pricing, Quality Degradation and Foreclosure in the Internet
- A13/00** Stig-Erik Jakobsen:
Kinolokalisering i Bergen
- A14/00** Frode Steen:
Fusjoner og konkurranse: Kostnads- og etterspørselstimering i markedsmodeller

SNF Interaktiv

- I01/00** Ove Osland, Ole Berrefjord og Lars-Erik Thomassen:
Det maritime miljøet i vest

- A15/00** Svein Ulset:
VIRTUAL NETWORK OPERATION.
Strategy, Structure and Profitability
- A16/00** Svein Ulset og Paul N. Gooderham:
INTERNASJONALISERING AV TELESEKTOREN.
Generelle lærdommer og spesielle utfordringer for Telenor
- A17/00** Siv Reithe and Ragnar Tveterås:
Productivity in Organic and Conventional Salmon Aquaculture
- A18/00** Sigbjørn Tveterås:
Assessment of the Sustainability of Organic Salmon Farming
- A19/00** Morten Andreas Hauge og Espen Stokke:
Norske rederiers multinasjonale virksomhet
- A20/00** Sigbjørn Tveterås:
The Fishmeal Market: An Integrated Part of the Vegetable Oilmeal Market?
- A21/00** Pål Brudvik, Espen R. Henriksen og Øystein Thøgersen:
Terminstrukturen i Brent-futures markedet
- A22/00** R. Arnason, L.K. Sandal, S.I. Steinshamn and N. Vestergaard:
Optimal Feedback Controls: Comparative Evaluation of the Cod Fisheries in Denmark, Iceland and Norway
- A23/00** Stig Tenold:
Shipowning and Foreign Direct Investment
- A24/00** Hans Jarle Kind:
The Philippines – The Sick Man of Asia? Economic Development in the Philippines after 1946
- A25/00** Tommy Staahl Gabrielsen and Steinar Vagstad:
Consumer Heterogeneity and Pricing in a Duopoly with Switching Costs
- A26/00** Leif B. Methlie and Per E. Pedersen:
MAP-IT: A Model of Intermediary Integration. Strategies in Online Markets
- A27/00** Kjell J. Sunnevåg og Afsaneh Bjorvatn:
Prinsipper for tildeling av frekvenser i Norge
- A28/00** Frode Kristiansen, Per Heum og Eirik Vatne:
Norske foretaks leveranser til olje- og gassutvinning i Norge og utlandet 1999
- A29/00** Kristian Olsen:
Tilpasninger til CO₂ avgift i skipsfartsnæringen
- A30/00** Bjart Holtmark and Ottar Mæstad:
The Kyoto Protocol and the Fossil Fuel Markets under Different Emission Trading Regimes
- A31/00** Tore Teppan og Arnt Thomassen:
King-prosjektet – Forhandlingsfaglige hovedutfordringer
- A32/00** Ole Peder Enger og Yngve Andreassen:
Internasjonalisering i offshorebransjen og bruk av strategiske allianser. Kongsberg Offshore AS – et casestudium
- A33/00** Peggy Krantz:
Petroleum Geo-Services' internasjonalisering belyst ved Dunning's eklektiske paradigme
- A34/00** Caroline Elisabeth Bergrem:
Dunning's ELI-modell – anvendt på høyteknologi-bedriften Hitec
- A35/00** Annette Grue:
Internasjonaliseringsprosessen i Hydralift
- A36/00** Magne Supphellen:
Effects of Brand Personalities on Evaluations of Foreign Brands: The Moderating Role of Consumer Ethnocentrism
- A37/00** Eirik Vatne:
Regionalisert næringspolitikk
- A38/00** Kjell J. Sunnevåg (red.):
Seven Essays on Voluntary Agreements
- A39/00** Øystein Foros, Hans Jarle Kind og Lars Sørgard:
IKT-næringen: Integrasjon, konkurranse eller vennskap?
- A40/00** Tore Nilssen and Lars Sørgard:
Strategic Informative Advertising in a TV-Advertising Duopoly
- A41/00** Tommy Staahl Gabrielsen and Lars Sørgard:
Private Labels, Price Rivalry, and Public Policy
- A42/00** Øystein Foros and Hans Jarle Kind:
The Internet Market Structure: Implications for National and International Regulation
- A43/00** Kjell G. Salvanes, Frode Steen and Lars Sørgard:
Collude, Compete, or Both? Deregulation in the Norwegian Airline Industry
- A44/00** Victor D. Norman:
Lokalisering av næringsvirksomhet
- A45/00** Hans Jarle Kind:
Gains and Losses from Trade when Countries Differ in Public Knowledge Stocks

- A46/00** Hans Jarle Kind:
Consequences of Imitation by Poor Countries on International Wage Inequalities and Global Growth
- A47/00** Kjetil Bjorvatn:
FDI in LDCs: Facts, Theory and Empirical Evidence
- A48/00** Kjetil Bjorvatn:
Predation or Spillovers? Foreign Entry and Domestic Welfare
- A49/00** Eva Benedicte Norman and Victor D. Norman:
Agglomeration, Tax Competition and Local Public Goods Supply
- A50/00** Jan I. Haaland and Ian Wooton:
Multinational Firms: Easy Come, Easy Go?
- A51/00** Thomas E. McKee and Aasmund Eilifsen:
Current Materiality Guidance for Auditors
- A52/00** Frank Asche and Atle G. Guttormsen:
Patterns in the Relative Price for Different Sizes of Fish: Biological Price Generating Processes in Fish Farming
- A53/00** Frank Asche and Sigbjørn Tveterås:
On the Relationship between Aquaculture and Reduction Fisheries
- A54/00** Espen R. Henriksen:
Noen prinsipielle betraktninger om politisk risiko i en velferdsstat
- A55/00** Sigbjørn Tveterås and Bernt Aarset:
Ethics and Credibility of Organic Salmon Regulation
- A56/00** Eirik S. Amundsen and Lars Bergman:
Will Cross-Ownership Reestablish Market Power in the Nordic Power Market?
- A57/00** Stig-Erik Jakobsen and Grete Rusten:
Foreign Direct Investment in Non-Metropolitan Norway. An Analysis of Strategies, Objectives and Autonomy
- A58/00** Stig-Erik Jakobsen:
Knowledge, Informal Rules and Localised Competitiveness. A Study of a Local Milieu in the Norwegian Fish Processing Industry
- A60/00** Grete Rusten, Stig-Erik Jakobsen and Torunn Kvinge:
FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AND REGIONAL EFFECTS: The Case of Norway
- A61/00** Inger Johanne Pettersen:
Implementing Accountable Management Reforms in Public Sector. The Difficult Travel from Intentions to Effects
- A62/00** Kjell Erik Lommerud and Lars Sørsgard:
Entry in Telecommunication: Customer Loyalty, Price Sensitivity and Access Prices
- A63/00** Sigbjørn Birkeland d.y. og Torfin Eide:
Lønnsomheten i norsk skipsfart
- A64/00** Håvard Ness and Sven A. Haugland:
Vertical Coordination and Chain Power in the Distribution of Food Products
- A65/00** Robert W. McKelvey, Leif Kristoffer Sandal and Stein Ivar Steinshamn:
Fish Wars on the High Seas: Erecting Economic Barriers to Entry
- A66/00** Rune Jansen Hagen:
Aspects of the Political Economy of Foreign Aid
- A67/00** Sturla Alvheim:
The Urban System of Eastern Norway
- A68/00** Stig-Erik Jakobsen, Sturla Alvheim, Jens Christian Hansen og Olav Kvitastein:
Næringsutvikling, stedsutvikling og omstilling
- A69/00** Trond Bjørndal and Daniel V. Gordon:
The Economic Structure of Harvesting for Three Vessel Types in the Norwegian Spring-Spawning Herring Fishery
- A70/00** Bernt Aarset, Dag Standal and Frank Asche:
Cod Farming at the Intersection of Fisheries and Aquaculture
- A71/00** Øyvind Helgesen:
Does Quality Pay? Relationships between Antecedents of Customer Satisfaction, Customer Satisfaction, Customer Loyalty and Customer Profitability at the Individual Level
- A72/00** Frode Steen and Lars Sørsgard:
An Acquisition in the Nordic Ferry Market: Rivalry or Coordination on Capacity?
- A73/00** Røgnvaldur Hannesson:
Structural Changes in Norway's Fish Exports and the EEA Agreement
- A74/00** Bernt Aarset:
Et klyngeperspektiv på lønnsomhet og videre foredling i fiskerinæringa i Hordaland
- A75/00** Øystein Foros:
Strategic Investments with Spillovers, Vertical Integration and Foreclosure in the Broadband Access Market

- A76/00** Øystein Foros and Hans Jarle Kind:
The Broadband Access Market: Competition, Uniform Pricing and Geographical Coverage
- A77/00** Boge Guldbrandsen and Sven A. Haugland:
Explaining Vertical Integration: Transaction Cost Economics and Competence Considerations
- A78/00** Eirik Vatne:
Global Markets – Local Competence? Internationalisation of the Norwegian Petroleum Industry
- A79/00** Stig-Erik Jakobsen:
Foreign Direct Investment in Three Different Norwegian Regions
- A80/00** Steffan Huck, Kai A. Konrad and Wieland Müller:
Divisionalization in Contests
- A81/00** Hildegunn Kyvik Nordås:
Information Technology and Regional Development – Global Village or Rural Backwater?
- A82/00** Steffan Huck, Kai A. Konrad and Wieland Müller:
Merger and Collusion in Contests
- A83/00** Rune Jansen Hagen:
Basic Analytics of Multilateral Lending and Surveillance
- A84/00** Rune Jansen Hagen and Gaute Torsvik:
Global Economics and Domestic Politics
- A85/00** Kari Holmefjord:
Linking Products, Industries and Place – Synergies between Tourism and Food Industries in Lofoten and Hardanger
- A86/00** Ottar Mæstad:
Data for a Steel Industry Model
- A87/00** Ottar Mæstad:
Free Emission Quotas and Public Revenue
- A88/00** Ottar Mæstad:
Free Emission Quotas, Capital Mobility and International Environmental Problems
- A89/00** Trond Bjørndal, Daniel V. Gordon, Marko Lindroos and Veijo Kaitala:
International Management Strategies for a Migratory Fish Stock: A Bio-Economic Simulation Model of the Norwegian Spring-Spawning Herring
- A90/00** Øyvind Helgesen:
Is Customer Profitability Related to Solvency of Customers?

Særtrykk - reprints

- 01/00** Kjell Sunnevåg:
"Strategier for skattereform", *Norsk Økonomisk Tidsskrift (NØT)* 113 (1999): 115-136
- 02/00** Kjell Sunnevåg:
"Allokering av eksklusive rettigheter – smart bruk av markedet", *Norsk Økonomisk Tidsskrift (NØT)* 113 (1999): 157-182
- 03/00** Øystein Foros og Jan Yngve Sand:
"Asymmetrisk regulering innen telekommunikasjon", *Norsk Økonomisk Tidsskrift (NØT)* 113 (1999): 137-156
- 05/00** Kjell J. Sunnevåg:
"How sustainable is the framework for Norwegian gas sales?", *Energy Policy*, Vol. 28, No. 5 (2000): 311-320
- 06/00** Einar Hope:
"Reguleringsregimer for kraftsektoren", *Festskrift til Terje Hansens 60-årsdag*, Cappelen Akademiske forlag, (1999): 169-186
- 07/00** Leif Hem, Kjell Grønhaug and Rune Lines:
"Exploring the importance of product category similarity and selected personal correlates in brand extensions", *The Journal of Brand Management*, Vol. 7. No. 3: 197-209
- 08/00** Thomas E. McKee and Aasmund Eilifsen:
"Current Materiality Guidance for Auditors", *The CPA Journal*, Vol. LXX/ No. 7, July 2000
- 09/00** R. Quentin Grafton, Leif K. Sandal and Stein Ivar Steinshamn:
"How to improve the management of renewable resources: the case of Canada's northern cod fishery", *American Journal of Agricultural Economics*, 82 (2000): 570-580
- 10/00** Leif K. Sandal and Stein Ivar Steinshamn:
"Layoff costs and underutilization of labour in fisheries", *Annals of Operations Research*, 94 (2000): 343-355
- 11/00** Kjell J. Sunnevåg:
"Voluntary agreements and the incentives for innovation", *Environment and Planning C: Government and Policy*, Vol. 18 (2000): 555-573
- 12/00** Nils E. Joachim Høegh-Krohn and Kjell Henry Knivsflå:
"Accounting for Intangible Assets in Scandinavia, the UK, the US, and by the IASC: Challenges and a Solution", *The International Journal of Accounting*, Vol. 35, No. 2 (2000): 243-265

- 13/00** Patty L. Clayton and Daniel V. Gordon:
"From Atlantic to Pacific: price links in the US wild and farmed salmon market", *Aquaculture Economics & Management*, Vol. 3, No. 2 (1999): 93-104
- 14/00** Ragnar Arnason, Rögnvaldur Hannesson and William E. Schrank:
"Costs of fisheries management: the cases of Iceland, Norway and Newfoundland", *Marine Policy*, 24 (2000): 233-243
- 15/00** Rögnvaldur Hannesson:
"A note on ITQs and optimal investment", *Journal of Environmental Economics and Management*, 40 (2000): 181-188
- 16/00** Bernt Aarset:
"Aquacultural development, institution building and research and development policy: Norwegian salmon and Arctic char farming as cases", *Aquaculture Economics & Management*, Vol. 3, No. 2 (1999): 177-191
- 17/00** Rögnvaldur Hannesson:
"Renewable resources and the gains from trade", *Canadian Journal of Economics*, Vol 33, No. 1 (2000): 122-132
- 18/00** Arne Nygaard, Sven A. Haugland og Aksel I. Rokkan:
"Strukturell utvikling i norsk hotellvirksomhet: en preliminær empirisk analyse av agentkostnader og skalafortrinn", *Beta, Tidsskrift for bedriftsøkonomi*, 2 (2000): 62-69
- 19/00** Leif B. Methlie:
"A business model for electronic commerce", *Teletronikk*, Vol. 96, No. 2 (2000): 8-19
- 20/00** Øystein Foros and Bjørn Hansen:
"Interconnection and competition between portals offering broadband access", *Teletronikk*, Vol. 96, No. 2 (2000): 26-37
- 21/00** Øystein Foros and Hans Jarle Kind:
"The internet market structure: implications for national and international regulation", *Teletronikk*, Vol. 96, No. 2 (2000): 45-58
- 22/00** Herbjørn Nysveen:
"Effekter av produktinformasjon formidlet i interaktive medier", *Beta, Tidsskrift for bedriftsøkonomi*, 1 (2000): 1-7
- 23/00** Pål Brudvik and Espen R. Henriksen:
"Backwardation i Brent-futures markedet", *Beta, Tidsskrift for bedriftsøkonomi*, 1 (2000): 8-16
- 24/00** Svein Ulset og Paul N. Gooderham:
"Organisering og ledelse av internasjonal televirksomhet", *Beta, Tidsskrift for bedriftsøkonomi*, 1 (2000): 44-61
- 25/00** Hans Jarle Kind, Petter Osmundsen og Ragnar Tveterås:
"Sentrale lokaliseringfaktorer for flernasjonale oljeselskaper: Klynger og materialitet", *Beta, Tidsskrift for bedriftsøkonomi*, 1 (2000): 30-43
- 26/00** Frank Asche and Kristin Aarland:
"Fishermen's response to revenue changes: the Norwegian coastal mackerel fishery", *Marine Resource Economics*, Vol. 15 (2000): 67-71
- 27/00** Sven Modell:
"Integrating management control and human resource management in public health care: Swedish case study evidence", *Financial Accountability & Management*, Vol. 16, No. 1 (2000): 33-53
- 28/00** Stan Brignall and Sven Modell:
"An institutional perspective on performance measurement and management in the 'new public sector'", *Management Accounting Research*, 11 (2000): 281-306
- 29/00** Egil Kjerstad and Steinar Vagstad:
"Procurement auctions with entry of bidders", *International Journal of Industrial Organization*, 18 (2000): 1243-1257
- 30/00** Petter Osmundsen, Guttorm Schjelderup and Kåre P. Hagen:
"Personal income taxation under mobility, exogenous and endogenous welfare weights, and asymmetric information", *Journal of Population Economics*, 13 (2000): 623-637

Populærvitenskapelige særtrykk

- 01/00** Aasmund Eilifsen og Thomas E. McKee:
"Vesentlighetsbegrepet og dets bruk i revisjon",
Revisjon og regnskap nr. 8 (1999): 42-49
- 02/00** Trond Bjørndal og Harald Aaker:
"Framtidig vekst i oppdrettsnæringa",
Norsk Fiskeoppdrett nr. 6/2000
- 03/00** Trond Bjørndal og Harald Aaker:
"Konsesjonar og konsesjonsverdi i norsk oppdretts-
næring", *Norsk Fiskeoppdrett* nr. 4/2000
- 04/00** Frank Asche:
"Blåskjell – en fremtidsnæring?",
Norsk Fiskeoppdrett nr. 5 (2000): 24-26
- 05/00** Petter Osmundsen og Hans Jacob Fevang:
"Investeringsvingninger og risikostyring i
petroleumsnæringen", *magma*, nr. 2 (2000): 96-102
- 06/00** Petter Osmundsen og Bjørn Torgriksen:
"Aksjeopsjoner som insentivinstrument for ledere
under skiftende skatteregler",
Skatterett, nr. 1 (2000): 62-87
- 07/00** Jan Ivar Stemsrudhagen og Birger Brandhaug:
"Strategisk styring og kommunikasjon i EDB 4tel",
magma, nr. 4 (2000): 55-62
- 08/00** Kjell J. Sunnevåg og Afsaneh Bjorvatn:
"Bør frekvenser selges på auksjon?",
magma, nr. 4 (2000): 31-53
- 09/00** Øystein Foros, Hans Jarle Kind og Lars Sørgard:
"IKT-næringen – integrasjon, konkurranse eller
vennskap?", *magma*, nr. 4 (2000): 19-30
- 10/00** Inger Johanne Pettersen:
"Umulighetens økonomi – om kostnadsdata og
styring i sykehus", *magma*, nr. 5 (2000): 31-45
- 11/00** Kenneth Fjell:
"Står det siste monolet for fall?",
magma, nr. 5 (2000): 91-97
- 12/00** Stein Ivar Steinshamn:
"Betydningen av økonomiske aspekter i fiskeri-
forvaltning og kvotefastsettelse",
Fiskets Gang, nr. 3 (2000): 25-28
- 13/00** Frank Asche:
"Nye oppdrettskonsesjoner for laks",
Norsk Fiskeoppdrett, nr. 15 (2000): 6
- 14/00** Thomas E. McKee and Aasmund Eilifsen:
"What is All the Fuss about Materiality?",
Ohio CPA Journal, October-December,
Vol. 59, No. 4 (2000): 49-52
- 15/00** Frank Asche:
"Miljømerking av fisk",
Norsk Fiskerinæring, nr. 9 (2000): 84-85
- 16/00** Eirik Vatne:
"Internasjonalisering av norsk petroleumsindustri.
I hvilken grad fører internasjonalisering av
leverandørindustrien til at det er naturlig å
privatisere Statoil?", innlegg på konferansen
'Privatisering av Statoil og SDØE's framtid; hva
er våre valg?', arrangert av forskningsprogrammet
Petropol, Oslo, 23.10.00

Forskningsledelsen ved SNF

Dersom du ønsker å ta kontakt om et faglig spørsmål eller et oppdrag, er dette de rette personene å henvende seg til.

Adm. direktør: Per Heum
Tlf.: 55 95 97 40
E-post: Per.Heum@snf.no

SENTER FOR INTERNASJONAL ØKONOMI OG SKIPSFART (SIØS)

Forskningsjef: Karen Helene Midelfart Knarvik
Tlf. 55 95 95 10
E-post: Karenhelene.Knarvik@nhh.no

SENTER FOR NÆRINGSØKONOMI OG ØKONOMISK POLITIKK

Forskningsjef: Lars Sørgard
Tlf. 55 95 97 23
E-post: Lars.Sorgard@nhh.no

FAGGRUPPELEDERE:

Nærings- og arbeidsmarkedsøkonomi:

Kjell G. Salvanes
Tlf. 55 95 93 15
E-post: Kjell.Salvanes@nhh.no

Energiøkonomi:

Einar Hope
Tlf.: 55 95 93 44
E-post: Einar.Hope@nhh.no

Tele- og nettverksøkonomi:

Kåre P. Hagen
Tlf.: 55 95 92 70
E-post: Kare.Hagen@nhh.no

Innovasjon og regional næringsutvikling:

Grete Rusten
Tlf. 55 95 95 19
E-post: Grete.Rusten@snf.no

Offentlig sektors økonomi:

Jan G. Sannarnes
Tlf. 55 95 94 57
E-post: Jangaute.Sannarnes@snf.no

SENTER FOR FISKERIØKONOMI

Forskningsjef: Rognvaldur Hannesson
Tlf. 55 95 92 60
E-post: Rognvaldur.Hannesson@nhh.no

Forskningskoordinator: Stein Ivar Steinshamm
Tlf. 55 95 92 58
E-post: Stein.Steinshamm@snf.no

SENTER FOR STRATEGI OG LEDELSE

Forskningsjef: Sven A. Haugland
Tlf. 55 95 94 64
E-post: Sven.Haugland@snf.no

Forskningskoordinator: Torstein Nesheim
Tlf. 55 95 97 72
E-post: Torstein.Nesheim@snf.no

FAGGRUPPELEDER:

E-handel:

Leif B. Methlie
Tlf. 55 95 92 47
E-post: Leif.Methlie@nhh.no

SENTER FOR FINANSIELL ØKONOMI

Forskningsjef: Frode Sættem
Tlf. 55 95 92 72
E-post: Frode.Satttem@nhh.no

Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning

Breiviksveien 40
5045 Bergen
Tlf.: 55 95 95 00
Fax: 55 95 94 39
E-mail: snf@snf.no

Bestilling av enkeltpublikasjoner

Type*	Nr	År	Tittel	Forfatter(e)	Antall	Pris

Publikasjoner og faktura sendes til:

Navn: _____ Tlf.: _____
Stilling: _____ Fax: _____
Inst./Firma: _____ E-post: _____
Adresse: _____
Postnr.: _____ Poststed: _____
Dato _____ Sign. _____

Bestillingen kan sendes pr. faks eller post til:

SNF Publikasjoner
Breiviksveien 40
5045 Bergen

Tlf.: 55 95 94 00
Fax: 55 95 97 29
E-post: Publikasjon@snf.no

Abonnement på SNF Bulletin — gratis

- Jeg ønsker å abonnere på SNF Bulletin (gratis)
 Jeg ønsker ikke lenger å motta SNF Bulletin

Navn: _____
Stilling: _____
Inst./Firma: _____
Adresse: _____
Postnr.: _____ Poststed: _____
Tlf.: _____ Fax: _____
E-post: _____

- Jeg har fått ny adresse:
(Vennligst oppgi gammel adresse til venstre)

Navn: _____
Stilling: _____
Inst./Firma: _____
Adresse: _____
Postnr.: _____ Poststed: _____
Tlf.: _____ Fax: _____
E-post: _____

Svareddelen kan sendes pr. faks eller post til:

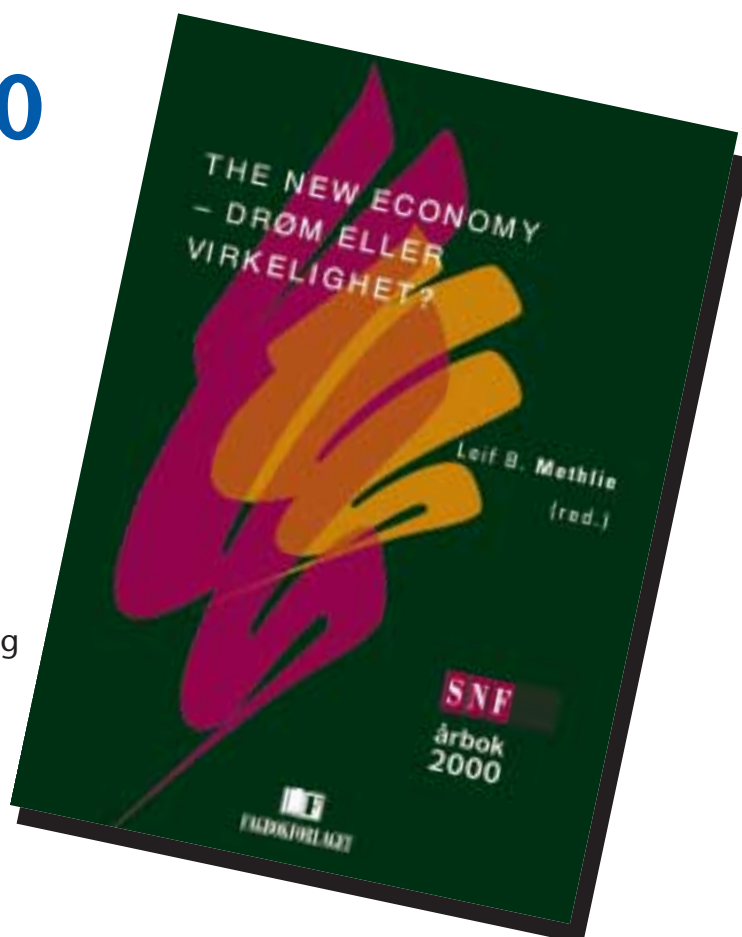
SNF Publikasjoner
Breiviksveien 40
5045 Bergen

Tlf.: 55 95 94 00
Fax: 55 95 97 29
E-post: Publikasjon@snf.no

Leif B. Methlie (red.)

The New Economy – drøm eller virkelighet?

«The New Economy» er en betegnelse på 1990-årenes økonomi i USA som har vært preget av vedvarende høy økonomisk vekst, høy sysselsetting og lav inflasjon. Betegnelsen reflekterer en nyorientering som koples direkte til store investeringer i informasjons- og kommunikasjonsteknologien. Drivkraften i denne økonomien er altså ny, digital teknologi, ikke minst representert ved Internett, som endrer samfunnet på alle plan.

Artiklene i boken følger en linje fra forskning omkring grunnlaget for, drivkreftene i og de samfunnsmessige virkningene av den nye økonomien, over til nærings-messig utnyttelse og verdiskapning. Boken spenner over flere sider av den nye økonomien – fra empiriske trekk i dagens samfunn til fremtidens «intelligente» verdikjende tjenester som skapes i mobile grensesnitt.

Ja takk, vi vil gjerne bestille

ANT.	TITTEL	PRIS
	The New Economy – drøm eller virkelighet? SNF årbok 2000 – red. Leif B. Methlie	198,-
	Økonomisk politikk i en turbulent verdensøkonomi SNF årbok 1999 – red. Øystein Thøgersen	268,-
	Kompetanse og verdiskaping SNF årbok 1998 – red. Per Heum	218,-
	Deregulering og konkurranse SNF årbok 1997 – red. Kåre P. Hagen	265,-
	Eierskap og kapital som konkurransefaktor SNF årbok 1996 – red. Torger Reve	245,-
	Europa – forskning om økonomisk integrasjon SNF årbok 1995 – red. Victor D. Norman	195,-
	Perspektiv på arbeidsledigheten SNF årbok 1994 – red. Agnar Sandmo	155,-
	Abonnement på SNF årbok*	
Navn:		
Firma/institusjon:		
Adresse:		
Postnr.:	Poststed:	

Kan sendes
ufrankert i
Norge.
Fagbokforlaget
betaler
porto.

SVARSENDING
Avtalenr. 501147/S068

FAGBOKFORLAGET
5025 BERGEN

* Ved bestilling av **abonnement** får en **automatisk tilsendt SNF årbok fra og med 2000**. Ingen forskuddsbetaling eller kostnader utover pris + porto for bøkene.

Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning er en frittstående forskningsstiftelse opprettet av Norges Handelshøyskole og Nærings- og energidepartementet. Stiftelsen driver oppdragsforskning med basis i fagmiljøene ved Norges Handelshøyskole og Institutt for økonomi ved Universitetet i Bergen.

SNF er Norges største og tyngste forskningsmiljø innen anvendt økonomisk-administrativ forskning. Oppdragsgiverne kan velge mellom programmer, prosjekter og enkeltoppdrag av langsiktig og mer kortsiktig karakter. SNF arbeider for sentrale beslutningstakere i privat og offentlig sektor.